Ե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1380 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 9 ՕԳՈՍՏՈՍ 1888 — (Ն. Տ.) 21 ՕԳՈՍՏՈՍ 1888 — 12 ՉԻԼՀԻՃՃԻ 1305

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-Խան

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ եւ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան	գներեկան արժէք	160
» » Վեցամսեայ	» »	80
» » Եռամսեայ	» »	40
Դուռուռաց » եւ տեղական թղթատարով տարեկան	»	240
Դուռուռաց համար եւ տեղական թղթատարով վեցամսեայ	» »	120
Օտար երկիրներ, տարեկան	»	58
» » վեցամսեայ	»	26

Դուռս ղրկուած լրագրաց ճամբու ծախքը Տնօրէնութեան դրամ է խմբագրութեանս ղրկուած նամակ կամ գրութիւն կա լրագիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Ե. ՊՈԼԻՍ, 9 ՕԳՈՍՏՈՍ, 1888

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ եՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(ՕԳՈՍՏՈՍ 13ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 17ՕԳՈՍՏՈՍ.)

ՄԱՐԵՇԱԼ ՄՈԼԹԷ

Մարեշալ Մոլթէ, ճիշդ երեսուն տարիէ հետէ Բրուսիոյ (և ապա Գերմանիոյ) Սպայակոյտի Նախագահութիւնը վարելէ և այս հանգամանքով բրուսիական և գերմանական բանակաց վերակազմութիւնն ի գլուխ հանելէ և զանոնք յաղթութենէ ի յաղթութիւն առաջնորդելէ յետոյ, իր 88րդ տարիքին մէջ ծերութեան պատճառաւ հրաժարեցաւ Սպայակոյտի Նախագահութենէն, և Վիլհէլմ կայսր շատ շնորհալի նամակաւ մ'ընդունելով նորա հրաժարականը, «կայսրութեան պաշտպանութեան Ցանձնաժողովոյ» Նախագահ կարգեց զնա, պաշտօն զոր վերջին անգամ վարած էր գահաժառանգ Ֆրետերիկ Իշխան, հանգուցեալ կայսրն։ Այս նոր պաշտօնի մէջ Մարեշալ Մոլթէ. թէև ծանր և յոգնեցուցիչ պարտականութիւններ չպիտի ունենայ կատարելու, բայց զինուորական գործոց վրայ կարծիք տալու իշխանութիւն միշտ պիտի ունենայ, և Վիլհէլմ կայսր ինչպէս քաղաքական գործոց մէջ Պիզմարք Իշխանի խորհուրդներէն, ռազմագիտական գործոց մէջ ալ Մարեշալ Մոլթէքէի խորհուրդներէն չպիտի զրկուի։

Այս փոփոխում օրուան կարեւոր դէպքերէն մին կը համարուի, այն մեծ դրից պատճառաւ զոր Մոլթէքէ բռնած է գերման բանակին մէջ։ Առաջիկայ Թուով մը կը հրատարակենք մանրամասն ծանօթութիւն մը Մոլթէքէի զինուորական ասպարիզին վրայ։ Սպայակոյտի Նախագահութեան մէջ իրեն կը յաջորդէ իր օգնական զօրավար Վալտերզէ, բրուսիացի փայլուն զօրավար մը, 56 տարեկան, որ ամերիկացի կնոջ, ինչպէս երբեմն մանրամասնօրէն պատմուեցաւ այս սիւնակաց մէջ, կարեւոր դիրք մ'ունի Գերմանիոյ կայսերական գերդաստանին մօտ և մեծ ազդեցութիւն Գերմանիոյ նոց կայսրուհւոյն և մինչեւ իսկ Վիլհէլմ Բ.ի վրայ։

Զօր. Վալտերզէ ուրիշ ո՛ և է բրուսիացի զօրավարէ աւելի գործօն դեր մ'ունեցած է քաղաքական գործոց մէջ։ Պատերազմասէր կուսակցութեան պետ կը համարուի, և իր պահպանողական և հակահրէական գաղափարներով ալ շատ խօսիլ տուած է իր վրայ։ Վիլհէլմ Բ իր քաղաքական համոզմանց և իր բարոյական նկարագրոյն շատ համաձայն նախագահ մը անուանեց Սպայակոյտին։ Այս պարագայ եւս մեծապէս ուշադրութիւն կը գրաւէ։

ՖՐԵՏԵՐԻԿ-ՎԻԼՀԵԼՄԻ Կայսրուհին Կոթա գնաց, Սաքս-Քոպուրկ-Կոթայի Էրնէսթ Իշխանին սրբագրել տալու Ֆրետերիկ Գ.ի թողած ձեռագրերն, որք այժմ կայսրուհւոյն քով են։ Հերքուեցաւ այն լուրթէ Վիլհէլմ Բ եւ Պիզմարք Իշխան պահանջեր են որ իրենց յանձնուին այն ձեռագրեր։ Կ'երեւի թէ կարգադրութիւն մ'եղած է, որուն համեմատ լոկ զինուորական ինդրոց վերաբերեալ ձեռագիրք Ֆրետերիկ Կայսրուհւոյնկողմէ յանձնուած են պետական դիւանատան, և բաղաքական, ընկերական եւ ընտանեկան գործոց վերաբերեալք իր քով մնացած են, իւր յարմար դատած եղանակաւ գործածուելու համար։—Ֆրետերիկ Կայսրուհին Տքթ. Մաքէնզիի արտօնութիւն տուաւ հրատարակել իւր Տեղեկագիր ի պատասխան գերման բժշկաց հռչակաւոր Տեղեկագրոյն։ Անգլիոյ Վիքթորիա Թագուհին Տքթ. Մաքէնզիի Տեղեկագրոյն տպագրական փորձերն աչքէ պիտի անցուցնէ անգամ մը։

ԱՒՍՏՐԻԱ, ԳԵՐՄԱՆԻԱ, ՌՈՒՍԻԱ. Փէթերհոֆի կայսերական տեսակցութեան հետեւանօք Ռուսիոյ և Գերմանիոյ միջեւ յարաբերութեանց բարւոքումն հանելուկ մը կը թուի, քանի որ, ինչպէս երեկի հեռագիրն ալ կը ծանուցանէր, գերման կառավարական մամուլն հրաման ընդունած է վերստին Ռուսիոյ դէմ գրելու, մանաւանդ որ ռուս լրագիրք Վիլհէլմ Բ կայսեր ի Փէթերսպուրկ գտնուած միջոցին իրենց լեզուն պահ մը չափաւորելէ յետոյ, վերջերս՝ սկսան կծու լեզուաւ խօսիլ գերմանական քաղաքականութեան դէմ։ Ալեքսանդր Գ.ի տուով քաղաքականութիւն չի փոխեր։ Ինչպէս չի փոխեր ի Պերլին փոխադարձ այցելութեան երթալ, իւր քաղաքական գործոց մէջ ալ զգացման կամ նպատակի փոփոխութիւն ցոյց չի տար։ Աւստրիոյ հետ յառեգոյն են Ռուսիոյ յարաբերութիւնք։ Այժմ օր Փեթերսպուրկի և Մոսքուայի լրագիրք կծու յօդուածներ կը հրատարակեն Աւստրիոյ դէմ, և Վիեննայի և Փէշթայի լրագիրք նոյն ոճով կը պատասխանեն։ Աւստրիոյ լրագիրք կը քննադատեն համալաւեան ցոյցերն որք տեղի ունեցան Քիէվի քրիստոնէական յոբելեանի հանդիսից առթիւ։ Պատասխանելով ռուս թերթի մը որ ըսած էր թէ յետ այսորիկ Ռուսիա առաւել ուղղակի և առաւել ազդեցիկ պաշտպանութիւն մը պարտի շնորհել Սերպիոյ, Փէշտէր Լլոյդ կը սէ թէ Պուլկարիոյ մէջ երեւցաւ թէ Ռուսիոյ պաշտպանութեան հետեւանքն էին քաղաքական բարուց ապականութիւն, կաշառակերութիւն և աւարառութիւն։ Պուլկար քաղաքական մարդոց ոմանց անձնուիրութիւնն եթէ չլինէր, Պուլկարիա բոլորովին պիտի կործանէր, և Ռուսիոյ պաշտպանութիւնը վայելելուն շնորհիւ պուլկար ժողովուրդն տարկային վիճակի մը մէջ պիտի իյնար։» Փէշտէր Լլոյդ Միլան Թագաւորէն կ'ակնկալէ կորուկ ընթացքով մը պաշտպանել զՍերպիա Ռուսիոյ «չափազանց բարեկամական» դիտաւորութեանց դէմ։

Միւլհուզէ կը գրուի առ ժողովուրդն Ալզաս թէ Միւլհուզցի 21 ամեայ երիտասարդ մը, ջերմ Ֆրանսասէր, ինքնասպան եղած է՝ գերմանական բանակին մէջ ծառայել չհարկադրուելու համար։

—Վիլհէլմ Բ Կայսեր ի Դանիա այցելութեան առթիւ, յիշուեցաւ թէ Գերմանիա և Դանիա հաշտուած են, և Շլեզվիկ-Հոլշթայնի խնդիրը մոռցուած է։ Դանիական լրագիրք այս կարծեաց դէմ խօսեցան, որով օրուան խնդիր եղաւ Ֆրակալի Դաշնագրին, որոյ 5րդ յօդուածը կը տրամադրէր թէ ժամանակ մը ետքը Շլեզվիկ-Հոլշթայնի ժողովրդեան կարծիքը պիտի հարցուի թէ Գերմանիո՞ յ հետ կ'ուզէ կապուած մնալ թէ վերստին Դանիոյ հետ միանալ։ Աւստրիա և Բրուսիա, որք յօրինած և ստորագրած էին այս դաշնագիրը, յիշեալ յօդուածը չգործադրելէ զատ, զայն յատկապէս ջնջելու ձանձրութիւնն ալ առին։ Ռուսական նե՞, այս խնդրոյ վրայ խօսելով, ըսաւ այս օրերս թէ Ֆրակալի Դաշնագրոյն 5րդ յօդուածոյն գործադրութիւնը բացարձակ պայման է ճշմարիտ հաշտութեան Դանիոյ և Գերմանիոյ, և թէ Վիլհէլմ կայսեր ուղեւորութիւնն ի Քոփէնհակ վերստին արծարծած է այս հին վէճ։ Պիզմարք Իշխանին թերթը, Նէդդ Տէյչէ, պատասխանելով առ նե՞, կ'ըսէ թէ այս խօսքեր կարեւորութիւն չունին բայց որովհետեւ հրատարակուած են նե՞ի մէջ, որ տնօրի նութիւնն յանձնեալ է Փեթերսպուրկի արտաքին գործոց Նախարարութեան բարձրագոյն պաշտօնատարաց միոյն, իբրեւ թերագման նոյն Նախարարութեան գաղափարաց։ «Ուրեմն, Ռուսիոյ քաղաքականութիւնը վարող անձնաւորութիւնը մտադիր են Շլեզվիկ-Հոլշթայնի մէկ մեծ մասն անջատել Գերմանիայէն՝ երբ Գերմանիա Ֆրանսայի հետ պատերազմի բռնուած գըտնուի։»

ՕՒՇԱՏԱԿ 1870Ի ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ

Վիլհէլմ կայսր Ֆրանքֆորթ (Օտեր) գնաց, ներկայ գտնուելու այն արձանին մերկացման հանդէսին որ կառուցուած է ի պատիւ Մարեշալ Ֆրետերիկ-Քարլ Իշխանին, Հանդէսը, կայսեր որոշմամբ, տեղի պիտի ունենար օգոստ. 16ին, «որովհետեւ, կ'ըսէ Վիլհէլմ Բ., այս թուական մեզ կը յիշեցնէ Բրուսիոյ փառաւորագոյն օրերէն մին (Ֆրանսացւոց վրայ 1870ին ի Մառ-լա-Թուռ տարուած յաղթութեան տարեդարձը)։ Մեր պարտաւորութիւն է ամէն վայրկեան յիշել ինչ որ եղաւ 1870ի դիւցազունք։ Անոնց քաջութիւնն և առաքինութիւնները պէտք է իբրև օրինակ ծառայեն մեր ժողովրդեան և բանակին»։ Արձանը կառուցուած է ծախիւք Բրուսիոյ Գ զօրաբանակին սպայէից, որուն կը հրամայէր Իշխան Մարեշալ Ֆրետերիկ-Քարլ և կը ներկայացնէ Իշխանը կատաղի ձիու մը վրայ նստած, մէկ ձեռքով ձիուն սանձը բռնած և միւս ձեռքով սուրն օդին մէջ ճօճեցնելով։

Միւլհուզէ կը գրուի առ ժողովուրդն Ալզաս թէ Միւլհուզցի 21 ամեայ երիտասարդ մը, ջերմ Ֆրանսասէր, ինքնասպան եղած է՝ գերմանական բանակին մէջ ծառայել չհարկադրուելու համար։

—Վիլհէլմ Բ Կայսեր ի Դանիա այցելութեան առթիւ, յիշուեցաւ թէ Գերմանիա և Դանիա հաշտուած են, և Շլեզվիկ-Հոլշթայնի խնդիրը մոռցուած է։ Դանիական լրագիրք այս կարծեաց դէմ խօսեցան, որով օրուան խնդիր եղաւ Ֆրակալի Դաշնագրին, որոյ 5րդ յօդուածը կը տրամադրէր թէ ժամանակ մը ետքը Շլեզվիկ-Հոլշթայնի ժողովրդեան կարծիքը պիտի հարցուի թէ Գերմանիո՞ յ հետ կ'ուզէ կապուած մնալ թէ վերստին Դանիոյ հետ միանալ։ Աւստրիա և Բրուսիա, որք յօրինած և ստորագրած էին այս դաշնագիրը, յիշեալ յօդուածը չգործադրելէ զատ, զայն յատկապէս ջնջելու ձանձրութիւնն ալ առին։ Ռուսական նե՞, այս խնդրոյ վրայ խօսելով, ըսաւ այս օրերս թէ Ֆրակալի Դաշնագրոյն 5րդ յօդուածոյն գործադրութիւնը բացարձակ պայման է ճշմարիտ հաշտութեան Դանիոյ և Գերմանիոյ, և թէ Վիլհէլմ կայսեր ուղեւորութիւնն ի Քոփէնհակ վերստին արծարծած է այս հին վէճ։ Պիզմարք Իշխանին թերթը, Նէդդ Տէյչէ, պատասխանելով առ նե՞, կ'ըսէ թէ այս խօսքեր կարեւորութիւն չունին բայց որովհետեւ հրատարակուած են նե՞ի մէջ, որ տնօրինութիւնն յանձնեալ է Փեթերսպուրկի արտաքին գործոց Նախարարութեան բարձրագոյն պաշտօնատարաց միոյն, իբրեւ թարգման նոյն Նախարարութեան գաղափարաց։ «Ուրեմն, Ռուսիոյ քաղաքականութիւնը վարող անձնաւորութիւնը մտադիր են Շլեզվիկ-Հոլշթայնի մէկ մեծ մասն անջատել Գերմանիայէն՝ երբ Գերմանիա Ֆրանսայի հետ պատերազմի բռնուած գըտնուի։»

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

Ֆրանֆուրթ, 16 օգոստ. —Ֆրետերիկ-Քարլ Իշխանին ի պատիւ կառուցեալ արձանին մերկացման հանդէսին մէջ, Վիլհէլմ Կայսր բաւական առաջարկելով ի պատիւ Ֆրանքֆորթի քաղաքին և Պրանտէնպուրգի զօրաբանակին, խօսեցաւ Ֆրետերիկ-Քարլ Իշխանին զինուորական հանճարոյն և նոյն զօրաբանակին արծանեաց վրայ, որք պայծառապէս երեւցան ի յաղթութեան Ռեզոնվիլի։ Վիլհէլմ Կայսր սա ուշագրաւ խօսքերն ևս արտասանեց այս առթիւ. «Ստացած բաներիս ձեռքէ հանելու խնդիր չի կրնար լինել։ Ամենքս ալ այս մասին նոյն զգացումն ունինք. լաւագոյն է կարողանալ դէր դառն և սուր ղրաքանչիներն և տառասուռ երկու հրեան քանչիները, դառն դէր դրուած երկրին տոր մ'նկ դէր յեռուէն հանելու։»

—Պերլին, 16 օգոստ. Վիլհէլմ Կայսր յատուկ հրամանագրով մը շնորհակալութիւն կը յայտնէ նաւատորմին յանիոզ մարդանքներուն համար, մանաւանդ սա բանիս համար թէ տասն զրահաւորաց ի Ռուսիա, ի Շուէտ և ի Դանիա իրեն ընկերանալու միջոցին նաւային ո՛ և է անախորժ դէպք տեղի չունեցաւ։

—Պերլին, 16 օգոստ. —Շուէտի թագաւորն ամսոյս 30ին ի Պերլին կ'ըսպասուի։ Հետեւեալ օրը կը կատարուի Վիլհէլմ Բ Կայսեր հինգերորդ ալեկին մկրտութիւնը։

—Դանիէ, 16 օգոստ. — Մէհմտին կուսակիցք հրկիզեցին Կոնտար քաղաքը։

—Սոֆիա, 15 օգոստ.— Ֆերտինանտ Իշխան երեկ, իւր ընտրութեան տարեդարձին առթիւ, Ս. Ալեքսանդրի պատուանշանին մեծ ժապաւէնը նուիրեց Սթամպուլով և Ժիվքով նախարարներուն։ Ա.յլ և այլ նուէրներ տուաւ միւս նախարարներուն։ Սպայակոյտի նախագահ Փեթրով հաղարապետ և Փանիձա հաղարապետ դեր գնդապետի աստիճան բարձրացան, և դեր-գնդապետ Լիուպովվոյի գնդապետ եղաւ։ Երէկ իրիկուն բանակեցողին մէջ հանդէսը շատ փայլուն էր, և Սոֆիա քաղաքն ինքնաբերաբար լուսաւորուած էր։

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԻՇԽԱՆԻՆ գործն յաջող կ'երեւի նորէն։ Հիմակ Օսթէնտ կը գտնուի ինք, և Անգլիոյ Վիքթորիա Թագուհւոյն կողմէ նամակ մը ստացեր է գալ իրեն հետ խորհրդակցելու։ Կ'ըսուի թէ Վիլհէլմ Կայսեր քրոջ՝ Վիքթորիա Իշխանուհւոյն հետ Ալեքսանդր Իշխանի նշանախօսութիւնն առաջիկայ ամսոյ մէջ պիտի կատարի Լոնտոնի մէջ։ Բայց անշուշտ գերման կայսրն և Պիզմարք Իշխան, որք իրենց խօսքէն դարձող մարդիկ չեն, վերջին չանք մը պիտի ընեն արգիլելու այսպիսի խնամութիւն մը, որ իրենց քաղաքական տեսութեանց գլխովին հակառակ կը թուի։

ԱՆԳԼԻԱ եՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ. Պ. Սթամպուլով խնդրեց անգլիական գործակալէն որ յանուն պուլկար կառավարութեան շնորհակալութիւն յայտնէ Սալզպերի Մարքիզին, բարեացակամ զգացմամբ լի այն գեղեցիկ խօսքերու համար զորս Անգլիոյ Նախարարապետը Լորտ Բաղաքապետի խնճոյքին մէջ արտասանեց պուլկար ազգին, անոր վարիչ մարդոց և անոր քաղաքական ուղղութեան վրայ։

—Իտալիոյ օրինակին հետեւելով, Անգլիա ևս ի մտոյ իւր Փիլիպէի հիւպատոսը պիտի դնէ Սոֆիայի քաղաքական գործակալին ուղղակի իշխանութեան ներքև, այս կերպիւ անգամ մ'ևս գործնականապէս ճանչելով Արեւելեան Ռումելիի և Պուլկարիոյ միութիւնը։

—Վիեննայի լրագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ֆերտինանտ Իշխանին քարտուղար Պ. ը կրնս քերեր է նամակ մը իւր մօր՝ Բլէմանթին Իշխանուհւոյն կողմէ, ծանուցանող թէ ի Քոպուրկ տեղի ունեցած ընտանեկան խորհրդին մէջ բոլոր ներկայ ազգականք, Քոպուրկեանք ինչպէս և Օրլեանեանք, պահանջեցին Ֆերտինանտ Իշխանին վաղընդեմոյթ հրաժարումը Պուլկարիոյ գահէն և մեկնումը Սոֆիայէ։ Միայն Բլէմանթին Իշխանուհին իւր որդւոյն խորհուրդ կուտայ մնալ ի Սոֆիա, և Իշխանն ալ միայն իւր մօր խօսքը մտիկ կ'ընէ։

ՖՐԱՆՍԱ եՒ ԻՏԱԼԻԱ. Պ. Քրիսպիի թերթը, Ռիֆորմա, հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ Մասուայի նը-կատմամբ այն բանակցութեանց վրայ որք 1887ին տեղի ունեցան Բ. Դրան, Իտալիոյ և Անգլիոյ միջեւ, Անգլիացւոց Եգիպտոսէ երեւելու վերաբերեալ բանակցութեանց միջոցին։

1887 ապրիլ ամսուն մէջ, անգլիացի պատուիրակ Սըր Հէնրի Տրըմընտ Ուոլֆ, Բ. Դրան հետ բանակցած միջոցին, Իտալիոյ առաջարկեց Բ. Դրան հետ կնքել պայմանագիր մը նման այնմ զոր Անգլիա և Թուրքիա մտադիր էին կնքել՝ Եգիպտոսը պարպելու խնդիրը կարգադրելու համար։

Իտալեան դեսպան Պառոն Պլան պատասխանեց թէ «Իտալիա Մասուայի մէջ այնչափ արիւն թափած և այնչափ դրամ վատնած է որ իրաւունք ունի որչափ կարելի մնալ այն երկրի մէջ։ Նաև, Իտալիոյ ի Մասուա բռնած դիրքը չի նմանիր յեգիպտոս Անգլիոյ բռնած դիրքին։ Իտալականէն զատ ուրիշ դրօշ պէտք չէ ծածանի Մասուայի մէջ։ Իտալիա, Հապէշստանի հետ ունեցած պատերազմին պատճառաւ, յատուկ պարտաւորութիւններ և իրաւունքներ ունի Մասուայի նկատմամբ։» Անգլիացի պատուիրակին առաջարկն ելք չունեցաւ։

Վերջին սուրհանդակներով Անգլիայէն առնուած լրագիրք լի են մանրամասն տեղեկութեամբ անգլիական երկաթուղեայ մրցման վրայ, որք անօրինակ կերպիւ կը կարճեն հեռաւորութիւնները։ Այսպէս, օգոստոս 14ին կառախումբ մը եօթն ժամէն և 32 վայրկենէն հասաւ Լոնտոնէ յէտիմպուրկ, վայրկեանը միջին հաշուով մէկ մղոն ընթանալով։ Այսպէսի արագութիւն յեւրոպա և յԱմերիկա ո՛չ մէկ երկրի մէջ տեսնուած է ցարդ։

Սերպիոյ Թագուհին Լա հէյէ Փարիզ վերադարձաւ, և ժամանակ մը վերսայլ բնակելէ յետոյ, ձմեռն Օսէկա պիտի երթայ։ Միլան Թագաւորին հետ թղթակցութեամբ որոշուած էր որ Գահաժառանգ Իշխանն ի Լա հէյ իւր մօր այցելէ, եպիսկոպոսի մը և զօրավարի մ'ընկերակցութեամբ։ Բայց մօր և զաւկին այս տեսակցութեան ա՛նպիսի նուաստացուցիչ պայմաններ առաջարկուեցան որ Թագուհին չուզեց այն պայմանաց մէջ տեսնել իւր զաւակ։

Եգիպտոսի Խեդիվին երկու որդիք, որք պտոյտ մը կ'ընեն, ի Փեթերսպուրկ հիւր եղան կայսերական պալատաց։

—Հելլէն կառավարութիւնը վերջերս փորձեր ըրաւ վարդի տունկեր մշակելու մեծաւ քանակութեամբ, վարդիւղ արտադրելու և երկիրը նոր և շահաւոր արհեստով մը օժտելու նպատակաւ։

—Գերմանք յաջող են ի Զանզիպար, Գերմանական ընկերութիւնն, որ, ինչպէս երէկ ծանոյց հեռագիրը, Զանզիպարի Սուլթանէն արտօնութիւն ստացած է երկրին ծովեզերաց մէկ մասը կառավարելու, գերմանական և զանզիպարեան դրօշներ քով քովի պարզեց տասն և չորս նաւահանգիստներու վրայ։ Այս առթիւ թնդանօթներու արձակմամբ ողջունեցաւ գերմանական կէս-վեհապետութեան հաստատումն։ Զէ մոռցուած թէ երբ Իտալացիք ի Մասուա մտան, ժամանակ մը եգիպտական եւ իտալական դրօշները քով քովի պարզուեցան, և յետոյ եգիպտականը մէջ խաղաց և իտալականը միայն մնաց։ Նմանապէս ի Զուլա, և այլ ուրեք։ Իսկ ի Զանզիպար Իտալացիք ցայս վայր անյաջող են։ Զանզիպարի նոր Սուլթանը շատ ականջ չի կախեր անոնց, և Իտալացիներն այ բէկ կ'ընեն, դրօշնին վար կ'առնեն, գիւանագիտական յարաբերութիւնները կը կտրեն, և այլն։

ԳԵՐՄԱՆՔ Ի ՓՈՔՐ ԱՍԻԱ

Սերբատիոյ ամերիկեան հիւպատոսը վերջերս տեղեկագիր մը ղրկելով իւր կառավարութեան, կ'ըսէ թէ անցեալ տարի Գերմանիայէն ի Փոքր Ասիա գաղթային շարժում մը տեղի ունեցաւ, որ ուշագրաւ է, զի ցոյց կուտայ թէ Գերմանիոյ աւելորդ ժողովուրդն, որ ամեն տարի հարիւր հազարներով կը գաղթէ օտար երկիրներ, (մանաւանդ յԱմերիկա), նոր գաղթավայր մը գտած է ի Փոքր Ասիա։ Այժմ կան իբր 100 գերման ընտանիքներ յԱմասիա, որք հոն եկան քաջալերմամբ տեղւոյն գերման հիւպատոսին, որ առեւտրական գործերու պարապելով, մեծապէս շահ ունի այս շարժման մէջ։ Այս Գերմանք արհեստաւորներ և միջակ կարողութեան տեր մարդիկ են։ Ամիսին ջաղացքներ կը բանեցնեն, կառքեր կը շինեն, ապարակագործութեամբ մը զբաղին, և այլն։ Կը կարծուի թէ կարեւորյաւելումնք պիտի լինին այս գաղթականաց վրայ, և Անատոլուի ուրիշ կողմերն ալ գերման գաղթականութիւններ պիտի կազմուին։

—)(19)(—

ԹՈՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՕԳՆԱՎ ՖԷՕՅԵԷ

ԱՅՐԻՆ

Եւ արդարեւ, այդ բոպէին իրեն կը պատկանէր Մաոխա եւ անհնար էր երեւակայել թէ երիտասարդը կարենար ինքզինքն ազատել այն զօրաւոր եւ ճարտարակերպ կապերէն որոցմով կապած կաշկանդած էր զինքը Մառիանն։ Իւր ծայրայեղ խորամանկութեան խառնելով կրից անկեղծութիւն մը, որ անոր արդարացումն էր, մանկամարդ այրին յաջողած էր երանգագիտական եւ վեհանձնական պարտականութեան մը և գրեթէ պատուոյ խնդիր մը դարձնել այդ բարեկամութիւնն որ այնքա՛ն մերձ էր սէր դառնալու,—սէր մը, որ այնքան մերձ էր ոճիր լինելու։

Ուստի Մաոխս, այդ օրէն սկսեալ, բռնուած էր այդ եզական յարաբերութեան մէջ այր հրապոյրն ու վտանգն այնքան ջերմապէս նախագացած էր ուրիշ ժամանակներ։ Փորձառութիւնն ի դերեւ չհանեց իւր գուշակութիւնները։ Ճանչցաւ հրապոյրն եւ ճանչցաւ նաեւ վտանգը։ Առաւել քան երբեք լաւագոյնս ըմբռնեց թէ ինչ դժուար էր պատշաճութեան եւ պատուաւորութեան սահմանին մէջ պահել այդ առօրեայ մտերմական յարաբերութիւնները ծաղկատի կնոջ մը հետ այր հպումն այնքա՛ն էր երիւզալի։ Վասն զի, տիկին ալ լա Բավ ո՛չ միայն գերակայ շնորհօք լի արարած մ'էր որ կը զարթուցանէր յիշատակն բոլոր այն հրապուրիչ կանանց որոց անունները նուիրագործած են Պատմութիւն և Բանաստեղծութիւն, այլ նաեւ կրիկի ազիտարեր ցեղէն էր։ այն տեսակ մը գեղեցկութիւնն ունէր որ մարդուս լաւագոյն բնազդմանց չխօսիր, այլ որ ամեն մարդու քով կը գտնէ թրթռացնելիք թել մը։ Մին էր այն կախարդուհւեաց որք գոգցես իրենցարտահարգնուազկոտութեան, իրենց ազնուագոյն ձեւերուն, իրենց հեգնական ծիծաղին մէջ ծածկեալ կը պահեն անծանօթ սէրերու գաղտնիքը։ Մին այն կանանց ոյց բարեկամը մնալու գաղտարրին չէ կարելի հանդուրժել եւ որոց վայելումը կատաղի տենչ մը կը գառնայ կամ դառն վիշտ մը որք կը հալածեն զմարդ մինչեւ ի գերեզման։

Կարգ մը իժերու կախարդիչ ազդեցութիւնն իրենց զոհը կը մատնէ տեսակ մը սոսկման, որ թէպէտ մահացու, սակայն ցուագին չերեւիր եւ թերեւս գաղտնի հեշտութենէ մ'ալ զուրկ չէ։

Այսպէս նաև Մաոխս, մանկամարդ այրոյն հանդէպ, ինքզինքը մատնուած կ'ըզգար դիւթութեան մը որոյ դէմ չէր ուզեր պաշտպանել զանձն եւ որ ամեն ինչ ծուցնել կուտար իրեն։ Բայց այն բոպէին երբ չէր շնչեր այլ եւս նորա անձին անոյշ բուրումն, երբ չէր լսեր այլ եւս անոր ներդաշնակ ձայնն, հմայքը կը խզուէր եւ բացուած անդունդներ կը նշմարէր։—Ո՞ւր կ'երթար։ Ի՞նչ չարունակութիւն, ի՞նչ վախճան, ի՞նչ ելք հնարաւոր էր տալ այդ յարաբերութեան, որ անուն չունէր, անշուշտ դեռ անմեղ, այլ կասկածելի յաչս հանրութեան, եւ արդէն իսկ վտանգաւոր այն կնոջ համար որ յոյ համբաւն այնքան նուիրական լինելու էր իրեն որքան իւր իսկ համբաւն։—Եւ յետոյ, ի՞նչ պիտի լինէր ապագայն։ Պիտի մեկնէ՞ր յաւարտ արձակուրդին։ Մառիանն թոյլ պիտի տա՞ր այժմ որ բաժնուէր իրմէ։ Արդեօք ի՞նքն ալ հրաժեշտ պիտի տար իւր ասպարիզին, մատնուելով այն մեծ տարութեան զոր այնքա՛ն Ռոպէրի երեսին տուած էր։ . . . Եւ միեւնո՛յն կնոջ համար . . . եւ առա՛նց միեւնոյն արդարացուցիչ պատճառին։ Վասն զի Ռոպէր, գէթ ամուսնութեան պատրուակն ունէր։—Այլ համագնեստը թողուլ, սուրը խորտակել յարելու համար կնոջ մը որ բարեկամուհի մ'աւելի ոչինչ կրնար լինիլ իրեն համար, միթէ կատարեալ յիմարութիւն եւ մեծ ամեթ չէ՞ր։ Եւ եթէ Մառիանն ինք խնդրէր այս բանն իրմէ, չէ՞ մի որ անոր հետ այնքան յառաջ տարած էր իւր բարեկամութիւնն որ ոչինչ կրնար մերժել նմա . . . Եւ ասկից զատ, եւ մանաւանդ, աւա՜ղ . . . կը պաշտէր զնա։

Իրկուն մը, խաւար գիշերով, դըռեակէն կ'ելնէր եւ հեռուտն կը դառնար իւր մօր տունը։ Ճանաչ՝ հեռի զինքը դիւթող կնոջմէն, վերտին ընկղմած էր, որպէս միշտ, իւր դառն անտանելութեանց, իւր խղճահարութեանց, իւր անձկութեանց մէջ։ Երբ կ'անցնէր առ եզերք փոքրիկ գետակին որ երեցին պարտէզը կ'ոռոգէր, տեսաւ որ երիցասան պատուհանց մին լուսաւոր էր տակաւին, պատուհանն այն խուցին ուր կ'աշխատէր ծերունի քահանան։ Այդ լոյսն, ընդնըշմարուելով ծառոց մէջտեղէն, այդ հանգարտիկ բնակարանին մէջ, երկնային խաղաղութեան մը զգացումն ազդեց իրեն։ Հրձգաց այդ ծերունւոյն վիճակին, որ հեզիկ ու հանդարտ կ'ապրուէր իւր օրերն այդ մենաստանին մէջ։ Կանգ առաւ, ապա յանկարծ, ճանրան դառնալով, դնաց բաղնել երեցասան դուռը։

Տէմորդէօ արբան, խոշորացոյց մ'ի ձեռին, միասնեալ քննելու զրաղած էր, երբ խմացուցին նմա հրեաւորաց երիտասարդ հրամանատարին գալուստը։ Ուստի ելաւ խիստ և ընդունեցաւ զնա իւր սիրահամբոյր քաղաքավարութեամբ, այլ ո՛չ առանց մտահոգ թեթեւ շուարման մը։

—Ներողութիւն կը խնդրեմ, տէր երէց, ըսաւ Մաոխս, որ այսպիսի ժամու մէջ կը խռովիմ զձեզ։ բայց ճշմարիտն, այնքան կը տանջուիմ, այնքա՛ն դժբաղդեմ որ ուզեցի մի անգամ ևս ձեր բարի խորհրդոց դիմել։

Ծերունին խոնարհեցաւ թեթեւակի։

—Մայրս, յարեց Մաոխս, անսարակոյս հաղորդած է ձեզ ինչ որ անցաւ, ինչ որ կ'անցնի տիկին տը Լա Բավի և իմ միջեւ։

Արբանն վերտին խոնարհեց իւր սպիտականեր գլուխն։

—Անշուշտ կրնամ մօրս կարծիքն առնուլ, որոյ իմաստութիւնը կը ճանչնամ . . . բայց, ներկայ պարագային մէջ, կ'երկնչիմ որ պէտք եղածին չափ անկողմնակալութիւն չունենայ ինքն։ Ուստի ձեզ կը դիմեմ, տէր երէց, կենաց ամենափափուկ մէկ վայրկենին մէջ, ձեզ կը դիմեմ՝ իբրեւ պարկեշտ մարդու մը, և ներեցէք ինձ ըսել, իբրեւ բարեկամի մը . . . նոյնպէս ձեզ կը դիմեմ իբրեւ քահանայի մը որ ընտել է վսեմ և նուիրական գաղտարաց և ձեզ խորհուրդ կը հարցնեմ, վասն զի ամբողջ բարոյական կեանքս քաջքայման մէջ է։

—Ըսէ՛ տեսնենք, տղա։

—Իմ իսկ բերնով խմացաք, տէր երէց, թէ պաշտօն ստանձնած էի տիկին տը Լա Բավի հաղորդել իւր ամուսնոյն յետին կամքն, և կը յիշէք թէ ի՞նչ էր այդ կամքն։ Ողբերգական և հանդիսաւոր կերպիւ կը պատուիրէր նմա չամուսնանալ վերստին Այսոր, գիտէք թէ ի՞նչ վիճակի մէջ են իմ յարաբերութիւնքս տիկին տը Լա Բավի հետ . . . գիտէք թէ ի՞նչ է մեր փոխադարձ կացութիւնը, թէ որքա՛ն փափուկ է այն, երկդիմի և անհանդուրժելի . . . Արդ, յանուն երկնից, ըսէ՛ք թէ ի՞նչ կրնամ ընել, ի՞նչ պարտիմ ընել պարկեշտ մարդ մը մնալու համար։

—Տղա՛ս, պատասխանեց ծերունի քահանայն, այդ ամենը գիտեմ արդարեւ և այդ ամենն յայտ կը տանջէ զիս . . . վասն զի, յիրաւի, այն խնդիրը զոր կը ներկայացունէք ինձ կերպով մը անլուծելի է . . . Զեզմէ ո՛չ մին կ'ամաստանեմ . . . վասն զի ոչինչ գործած էք կանխամտածմամբ . . . անխուսափելի պարագայներ մերձեցուցած են զձեզ եւ պրտաբաց մտերմութեան մը յար

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բաղաքական ժողովը վաղն առաւօտ ի Նիստ պիտի գումարի ի Խորհրդարան Ղալաթիոյ, կրօնական ժողովն եւս իւր շաբաթական նիստը պիտի ընէ վաղն ի Պատրիարքարան։

Յուլիս 14 էն Էջմիածնայ ձեմարանի մէջ հրդեհ ծագելով, բաւական վնաս պատճառեր է։ Հրդեհն սկսեր է գրքուած բրդերէ եւ տարածուելով ընդլարանին մէջ, այրեր է իբր 20 անկողիններ. 80 ի չափ պատուհաններ խորտակուեր են, տախտակամածը մասամբ վնասուեր եւ ծուխէն սեւցեր է, իսկ միւս մասը քանդեր են հրդեհին առաջքն առնլու համար։ Հրդեհը տեւեր է իբր մէկ ժամ։ Վնասը կը հաշուի 7000 ռուպլի։ Էջմիածնայ ճեմարանն ապահովագրուած է Բեգրսպուրգի Հրդեհի Ապահովագրութեան ընկերութեան, որ ներկայացուցիչն է ի Թիֆլիս Պ. Խոսրոյեան, Նախկին ուսուցիչ Էջմիածնայ ճեմարանին։

ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ ԵՒ ԵՐՄՈՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Սկիւտարէն կը գրեն մեզ.

Սկիւտար Իճատիէի Ներսէսեան և Երմոնեան վարժարանաց միացնակարաչխութեան հանդէսը տեղի ունեցաւ այս կիրակի օր, վարժարանին պարտիզին մէջ։ Հանդիսին պիտի նախագահէր Ամեն. Խրիմեան Հայրիկ անպատճառ, եթէ «կտրիճ հայ մը» թաղելու աւագ հարկը չգրկեր յանկարծօրէն հանդէսն Հայրիկի նախագահութեան չուքէն։ Խուռն բազմութիւն թաղելի ընտանեաց, կը գրաւէր պարտէզն։

Երկտեռ վարժարանաց տնօրէն Մկրտիչ էֆէնտի Արնավուտեան, որ չորս տարիներէ հետէ ամենայն կանոնաւորութեամբ կը վարէ ազգային այդ հաստատութիւնն, կարդաց իւր տեղեկագիրը վարժարանին արդի վիճակին վրայ, յետ որոյ սկսան տղայոց երգերն ու արտասանութիւնք։ Հայերէն խօսքի մէջ նշանակելի էին զուարճալի ոճով երկու տրամախօսութիւնք, որոց մին աղջկունք և միւսը մանչերն արտասանեցին։

Ապա հանդիսականք փութացին խանեցան վաճառականդիպին սրահն ուր ի տես և ծախու դրուած էին աղջկանց տարեկան ձեռագործք։ Բաւական ոգեւոր դնումներ եղան։

Մասնաւոր հեռագրէ մը կը տեղեկանանք թէ Պ. Պետրոս Ագամեան, համակրելի դերասանն, յառաջիկայ հինգշաբթի մայրաքաղաքս կը հասնի։

Գատը գիւղի Արամեան երկտեռ վարժարանի Հոդաբարձութիւնը կը խնդրէ մեզմէ ծանուցանել թէ պարգեւաբաշխութեան հանդիսի օրը կարդացուած տեղեկագրոյն մէջ մոռցեր է յիշատակութիւնն անուան Պողոս էֆէնտի Թորգոմեանի որ մէկ տարիէ ի վեր յիշեալ վարժարանին մէջ Տոմարալալութեան դասեր կ'ուսուցանէ անձնուիրաբար, որուն համար Հոգաբարձութիւն և Թարգմանչաց ազգայինք շնորհակալ են նմա։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԼԶԵԱՆ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՀԱՅՈՑ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳԻՇՆԱՄԵԱՑ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Պաղատատլեան-Արամեան գեղեցիկ տպագրութեամբ, քառածալ 300 էջէ բաղկացեալ, պատմական շահագրգիռ գործ մ'է, մեծաւ մասամբ անտիպ տարիներէ քաղուած։ Գին, Հիւանդանոցի Բարեսիրաց ընդարձակ Տնեղեր-ին հետ, մէկ քառորդ ոսկի։ Սմեն գրավաճառաց քով կը գտնուի։

1723 12—12

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ելմտական Նախարարի անուանման մասին տակաւին որոշում մը տրուած չէ։ Թէպէտ Այտընի կուսակալ Ռիզա փաշա Կ. Պոլիս կոչուած է այդ պաշտօնի գլուխն անցնելու համար, սակայն չկարծուիր որ իրականանայ այս խորհուրդ։ Լ. Հերալդ հաւանական կը կարծէ որ Ելմտական Նախարարի պաշտօնն յանձնուի Սելանիկի կուսակալ Ղալիպ փաշային որ բարձրագոյն հրամանաւ մայրաքաղաքս կոչուած է հեռագրաւ։

Ղալիպ փաշա, որ երկար ժամանակ վարած է Հանրային Պարտուց տնօրէնի պաշտօնն, երկու անգամ Ելմտական Նախարար եղած է Սուլթան Ապտ-իւլ-Ազիզ կայսեր օրով։

ԱՎԼԱՄԻՏԷՍ Է.ՖԷՆՏԻ

Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Բուսելի Պէյլերպէյութեան ատենան շընորհել Ոսկեղջիր շոգենաւուց տնօրէն Ճոն Էֆէնտի Ավրամիտէսի, ի վարձատրութիւն այն կարգ մը բարենորոգմանց զորս Ճոն Էֆէնտի ներմուծած է յիշեալ շոգենաւուց վարչութեան մէջ։

ՄԻԱՑԵԱԼ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Հանրօգուտ շինութեանց Նախարար Վեհ. Զիհնի փաշա պաշտօնապէս ծանուցած է արեւելեան երկաթուղեաց ընկերութեան թէ Սկիւպ - Վրանիայի գիծը կրնայ անմիջապէս գրուիլ Պառոն տը Հիրշի տրամադրութեան ներքեւ և թէ հետեւաբար, յիշեալ ընկերութիւնը պարտի այս մասին համաձայնութիւն մը գոյացնել երկաթուղեաց Միացման ընկերութեան հետ։

* * *

Կ'ըսուի Դէ երկաթուղեաց շինութեան ընկերութիւնը չուզեր ետ ընդունիլ այն վակոնները, վայրաչարժերը և այլն զոր Պուլկարը գրաւած էին Պէյլովա-Վաքարէլի գծին վրայ, այլ անոնց դրամական արժէքը կը պահանջէ։

ՖԵՐՏԻՆԱՆՑ ԻՇԽԱՆ ԵՒ ԻՒՐ ՆԱԽԱՐԱՐՔ

Ֆերտինանտ իշխանն՝ իւր գահակալութեան տարեդարձին առթիւ հեռեւեալ նամակն ուղղած է առ Պ. ըսդամպուլով, Նախարարապետ և Ներքին գործոց Նախարար Պուլկարիոյ։

Սոֆիա, 2|14 օգոստոս

«Սիրեցեալ Նախարարապետ,

«Այսօր տարի մը կայ, պուլկար ժարոդ նախկին մայրաքաղաքին մէջ, կը բարձրանայի գահու մը վրայ յոր կը կոչէր գիս ժողովուրդ մը զոր Խնամակալութեան անդամք՝ ձեր պաշտօնակիցք՝ և դուք արիաբար կառավարած էիք յոյժ դժուարին տարուայ մը մէջ։ Ձեր իմաստութիւնն և ձեր կորովն անիշխանութենէ ազատած էին մեր ամենասիրելի հայրենիքն։ Անոր ճակատագիրն իմ ձեռացս յանձնելէ յետոյ, ինձ մօտ մնացիք դուք՝ իբր պետ իմ կառավարութեանս, և այն ժամանակէն ի վեր բնաւին փոփոխուած չեն ձեր ազնիւ և հաւատարիմ զգացումներն իմ անձիս նկատմամբ։ Ձեր լուսամիտ և անձնուէր գործակցութիւնն օժանդակեց ինձ բռնել հաւատարմութեան ուխտս զոր կատարեցի գահակալութեանս օրը, Նուիրական Պուլկարիա քաղաքին մէջ, նուիրելու համար իմ բոլոր ջանքերս՝ վասն ազատութեան, անկախութեան և բարգաւաճման այն երկրին որ իմս կը լինէր։

«Երախտագիտական մեծ պատասխանութիւն մ'առնիմ կատարելիք ձեզ նկատմամբ։ Կոչուիմ անոր մէկ փայլուն ապացոյցը տալ ձեզ նուիրելով իմ Ս. Ալեքսանդրի ադամանդազարդ պատուանշանին առաջին աստիճանը։ Կը փափագիմ որ այս բանս հաւատիք մը լինի իմ համբանս առ բարեկամն և իմ բարձր յարգանացս առ հայրենասէրն որում Պուլկարիա մեծաւ մասամբ կը պարտի իւր գոյութիւնն ու ազատութիւնը։

«Մնամ միշտ Ձեզ բարեացակամ

ՖԵՐԴԻՆԱՆՏ

* * *

Իշխանը միևնոյն առթիւ հեռեւեալ նամակն ուղղած է նաև առ Պ. Նաչեվիչ, եւմտական և հանրօգուտ շինութեանց Նախարարն։

Սոֆիա, 31 յուլիս |12 օգոստոս

«Սիրեցեալ Նախարարս,

«Ձեզմէ կարդալ մուսնայ, այս հանդիսաւոր օրուան առթիւ, ինչ որ կը պարտի ձեզ երկիրն և ինչ որ կը պարտի ձեզ Վեհապետը։ Տարի մը կայ, Էպէնթալի դղեակը կուգայինք խնդրել ինձմէ յօգնութիւն գալ ձեր սիրեցեալ հայրենեաց և յաչս իմ կը փայլեցուցնէիք զայն փրկելու փառասիրական յոյսն։ Այժմ ձեր նախարարութեան օրով և ձեր գործունէութեան շնորհիւ է որ պատրաստ գտնուեցանք որոշեալ ժամուն և Սոֆիայի մէջ միացուցինք այն մեծ գիծն որ Ադրիականը Վոսփորին կցելով, յարաճուն զարգացում մը կը խոստանայ մեր Պուլկարիոյ։

«Ասոնք, սիրեցեալ նախարարս, ամենալուրջ պատճառներ են իմ յարգանացս և սիրոյս արժանանալու համար։ Ուստի կ'ուզեմ անոնց մի հաւատիքը տալ նուիրելով ձեզ Ս. Ալեքսանդրի ադամանդազարդ պատուանշանն, ապահով լինելով թէ ազնուութեամբ և արժանաւորապէս պիտի կրէք զայնս։

«Հաւատացէք իմ սիրոյս

ՖԵՐԴԻՆԱՆՏ

ԺԱՄԱՆՄՈՒՆՔ ԵՒ ՄԵԿՆՄՈՒՆՔ

Երէկ եւ առջի օրը մայրաքաղաքիս հասան Ալեքսանդրիոյ իտալական հիւպատոս Պ. Նոթարի, Սպանիոյ արտաքին գործոց նախկին նախարար տոր Բազո Մարգիզն, և Կէրլի անգլիական դեր-հիւպատոս Պ. Հանրի Ուիլեէմ Հընդ։

* * *

Ազն. Տիկին Թագւոր փաշա այսօր կը մեկնի մայրաքաղաքէս Ալեքսանդրիա վերադառնալու համար։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆ

Գերմանական նամակատունն հետեւեալ ազդն հաղորդած է մեզ ի հրատարակութիւն։

«Պատիւ ունինք ծանուցանելու թէ յետ այսորիկ, Ղալաթիոյ գերմանական նամակատունը Սոֆիայի ճամբով երթալիք նամակաձրարները պիտի ընդունի գործի օրերը մինչև երեկոյեան ժամ 6 (Ը. Ե) և կիւրակէ օրերը՝ միջօրէէն առաջ ժամ 8 ½ էն 10 ½ և միջօրէէն յետոյ ժամ 4 էն 6։ Պոլսոյ մասնաճիւղը գործի օրերը միայն բաց պիտի մնայ, կէս օրէն մինչեւ ժամ 6։ Վառնայի ճանթով առաքմունք պիտի չարունակուին դնոր տնօրինութիւն։ Օգոստոս 12|24, ուրբաթ օրէն սկսեալ Գերմանիոյ նամակաձրարը Սոֆիայի ճանթով պիտի հասնին։ Բաշխմունք ընդհանրապէս պիտի կատարուին առաւօտեան ժամ 9 ½ ին։

Երէկ դիշեր Թարապիոյ ֆրանսական դեսպանատան մէջ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ դեսպանական մարմնոյն և օսմ. բարձրաստիճան պաշտօնէից։

—Ռուսական Ս. Բեդրոսպուրգ շոգենաւն որ Զինաստանէն և Վլատիվոստոքէն կուգար և երկու օր առաջ Պոլսոյ նաւահանգիստն հասաւ, այդ հեռաւոր վայրերէն կը բերեր հազուագիւտ թռչնոց և անասնոց հաւաքածոյ մը որք Երլոբզի կայս. պարտէզը փոխադրուեցան։

—Մայրաքաղաքիս ռուսական դեսպանատան երկրորդ թարգման Պ. Մաքսիմոֆ նախորդ շաբթուն Բարիզու մէջ ամուսնացեր է փաստաբան Պ. Պառոտոյի դստեր հետ։ Պ. և Տիկին Մաքսիմոֆ յառաջիկայ հինգշաբթի Կ. Պոլիս կ'ըսպասուին։

—Տէտէաղաճի պարսկական դերհիւպատոս անուանուեցաւ Պ. Անդրեան Համբարի։

—Պէրութի լրագիրը կը ծանուցանէ թէ 250 Ալճէրիացի ընտանիքներ առագաստանաւերով Աքիա հասեր են Երկրին մէջ բնակութիւն հաստատելու համար։ Այդ գաղթականք օսմ. հպատակութիւն ընդունած են։

—Ֆրանսական Վոլտ զրահաւորը չորեքշաբթի օրը Զմիւռնիոյ նաւահանգիստն մեկներ է դէպ ի Սամոս եւ Շիրա։ Նոյն օր Ալէքսանդրիա ուղեւորեր է ֆրանսական Սէյնէյ մարտանաւն։

—Լէյդէն լրագիրը կը պատմէ թէ չորս պուլկար ազազակ որք երկու տղաներ առեւանգած էին Սիզօբուլօ գիւղէն (Արեւ. Բուսելի) եկեր են ապաստանիլ Յաքէթէբօլի, յայսկոյս սահմանագլխոյն։ Օսմ. իշխանութիւնք զայս իմանալով ոստիկաններ ճանաչ հաներ են և յայտներ են պատսել գերի մանկանց մին։ Իսկ միւսն Արեւելեան Բուսելի տարուեր է աւազակաց ձեռամբ։ Աքթէբօլի կառավարչին կողմէ հաղորդուած վերջին լրոց նայելով, աւազակք այդ գաւառակը վերադարձեր են և շնորհիւ ոստիկանութեան հալածանաց, երկրորդ տղայն եւս որ անոնց ձեռքը կը գտնուէր, ազատուեր է առանց փրկանք վճարելու և իւր մօր ու եղբարց յանձնուեր է որք Աքթէբօլի եկած էին։ Աւազակք վերոտին Արեւ. Բուսելիի կողմը փախեր են։

—Այս կիրակի իրիկուն, Գատը գիւղի Բիզա փաչա նաւամատոյցին բացերը պլեաց վրայ մարդու մը դիակ գտնուելով ցամաք բերուեր է ձկնորսի մը միջոցաւ։ Մարդուն ինչ ազգութեան պատկանիլը կամ ո'վ լինելն ստուգուած չէ տակաւին, սակայն կարծողներ կան թէ խոպաշի մ'եղած լինի։ Վզին վրայ վերքի թեթեւ հետքեր կը նշմարուին։ Տեղւոյն ոստիկանութիւնն առ այժմ ձկնորսն հարցաքննութեան ենթարկեր է, հետք մը գտնելու յոյսով։

—Պէրութի հանանուն Թերթը Պալպէքէն իւր ստացած տեղեկութիւններէն քաղելով կը պատմէ թէ տեղւոյն ոստիկանութեան տասնապետը թշնամութիւն ունենալով Մուսա Ֆանուն անուն երիտասարդի մը հետ, փորձեր է սպասել ղնա։ Անցեալ շաբթու ոստիկանը մինչեւ քաղաքին աշտարակին մօտ հալածեր է երիտասարդը, բայց սա ներս ապաստանելով, վեր մագլցեր է, այս կերպով առժամապէս ազատ մնալով թշնամւոյն յարձակումներէն։ Ոստիկանը կատղած էր բարկութենէն, իւր մարդոց մին հաւասար բարձրութեամբ չէնքի մը վրայ եղելով քար մը կը նետէ երիտասարդին ճակտին։ խեղճ տղան վար գլորելով, իւր թշնամեաց ձեռքն ինկեր է որք չարչարեր են զնա եւ բարձր տեղէ մը վար նետեր են։ Եզական դիպուածով մը Մուսա չէ մեռեր, բայց վիճակը ծանր է։ Այս խիժգիական դէպքին լուրը քաղաքին մէջ տարածուելուն պէս կուսակալն անմիջապէս ձերբակալել տուեր է յանցաւոր տասնապետն ու մեղսակիցները։

—Այտընի նահանգին այս տարուան առաջին չոր թուղերն անցեալ կիւրակէ և երկուշաբթի Զմիւռնիա տարուեր են ուղղերու վրայ բեռցուած և անոնց ժամանումն ըստ սովորութեան, ցնծագին ողջունուեր է։ Սակայն, Գուրպան Պայրամի տօնին պատճառաւ, յառաջիկայ շաբթու միայն պիտի սկսի անոնց փոխադրութիւնը և վաճառումը։

Այտընի նահանգին ներսերէն հաղորդուած լրոց նայելով, 1888ի թուղի արտադրութիւնք նախորդ տարւոյն բաղդատմամբ 100ին 15-20 լաւագոյն տեսակէ և առատ պիտի լինին։ Խաղողի արտադրութիւնք ևս 1887էն լաւագոյն պիտի լինին, հակառակ նաշանգիկ քանի մը կողմանց այգիներու մէջ վարակեալ որմալուսնին և յուլիս ամսոյն կիզիչ տաքերուն։

—Լուրէմիտէն (Զմիւռնիա) կը գրեն թէ 17ամեայ պատանի մը, Պալիաս Մատէն բնակող երկրագործի մը որդին, առեւանգուած էր երեք աւազակաց ձեռամբ որք 200 ոսկի կը պահանջէին իւր փրկանք։ Այս նպատակաւ բանակցութիւնք սկսուած և պատանւոյն հարն հաւանած լինելով պահանջուած փրկանքը վճարել, աւազակաց երկուքը Պալիաս Մատէն դնացեր են։ Երբորդն, որ պետն էր, յանձն առեր է տղան պահել։ Մինոց մը, ծարաւէն պապակելով, աւազակն հրացանը գետին կը դնէ և դէպ ի ժտակայ աղբիւր մը կը յառաջանայ։ Դեռատի գերին, սքանչելի պաղարիւնութեամբ մը, զէնքն յափշտակելով, նշան կ'առնու և կը պարպէ։ Աւազակն ուսէն վիրաւորուելով գետին կը փռուի և կը մեռնի սոսկալի տանջանաց մէջ։

Տղան կ'սկսի փախչիլ իւր բոլոր ոյժովն և ուղղակի գիւղն, իւր հօր քով կը հասնի։ Դիւրին է երեւակայել այս վերջնոյն ուրախութիւնը, թէ՛ տղան փրկուած տեսնելով և թէ՛ 200 ոսկին վճարելու հարկէն ազատուած տեսնելով ինքզինքն։

—Հինգշաբթի օրը Զմիւռնիոյ նաւահանգստին մէջ թեթեւ բարխում մը պատահեր է Ֆրէսնէի կոչուն շոգենաւուն եւ Ակէս Մարէլլա անուն առագաստանաւու մը միջեւ։ Այս վերջինոյն կրած վնասը կը հաշուի շուրջ 5000 ֆրանք։

—Ագր. Պոլսոյ մաքսատանց տնօրէն Ահմէտ Բեամիլ պէյ հինգշաբթի օրէն ի վեր մայրաքաղաքս կը գտնուի արձակուրդով։

—Տիկին Սառա Պէռնառ, աշխարհահռչակ դերասանուհին, որուն յառաջիկայ ձմեռ ի Կ. Պոլիս այցելութիւնը ծանուցուած է արդէն, մեկ ներկայացում միայն պիտի տայ ի Նոր Թատրոն Բերայի։ Այս առթիւ սկսած եղած պայմանագիրը կնքուած է Պ. Կլոտէրի հետ։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Օսմ. Հանր. Պարտուց Թողեալ Հաւատից Վարչութիւնը կը ծանուցանէ Կ. Պոլսոյ եւ արուարձանաց մէջ ոգելից ըմպելիք վաճառողներուն թէ Ոգելից ըմպելեաց վաճառման կանոնագրութեան 14դդ յօդուածին և 10դդ յօդուածին վերջին հատուածին տրամադրութեանց համաձայն պարտին անձամբ ներկայանալ մինչեւ 1886 սեպտեմբեր 1|13 ոգելից ըմպելեաց Տեսչութեան, որպէս զի կանոնագրեալ տուրքը վճարելով վերադարձնեն իրենց վաճառման արտօնագիրը՝ սեպտեմբեր 1|13 էն 1889 փետրուար վերջի (Հ. Տ.) երկրորդ վեցամսեայ համար։

Ոգելից ըմպելեաց Տեսչութիւնն այս օրէն սկսած լինելով յանձնել նոր արտօնագիրը, մինչեւ յառաջիկայ սեպտեմբեր 1|13 արտօնագիր չստացող անձինք առանց բացառութեան պիտի ենթարկուին կանոնագրութեան դրուած տուգանաց։

Կ. Պոլիս, 4|16 օգոստոս, 2—3

ՏՕՔԹԻՕՊ ՄԻՆԼԷՃԵԱՆ

Ամեն երկուշաբթի և հինգշաբթի կէս օրէն վերջ, Պոլիս Եմի-ճամի Փոստախանէի դէմ Կ. Վարդանեան էֆի 12 թիւ դեղարանը հիւանդ կ'ընդունի։

2002

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ԵՐԲԵԱԿ ՅԱՆԹԱՆԱԿԻՑ ՊՈՒԼԱՆԷԻ

Բարիզ, 20 օգոստոս

Զօրավար Պուլանժէ երեսփոխան ընտրուեցաւ Նոյն. Սոմի և Շառանտ Ինֆէրէիօռի մէջ։

Ոստիկանութիւնը քանի մը ցոյցեր ցրուեց յԱմէրն, ի Լիլ եւ ի Բարիզ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 9 օգոստոս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

ամիս Լոնտրայի վրայ (պանքայի)	.....	110 ½
3 » » » (վճռագրին)	.....	110 ⅛
3 » Բարիզի » (պանքայի)	.....	22 95
3 » » » (վճռագրին)	.....	23 02 ½

Օսմանեան Ջոնսօլիտ

		Դահեկան
Երեկ երեկոյ գոց. (Միաց. Ս. Սերի		16 9 ½
Պօրսային գոցուածքն վերջը	»	16 10
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուածքս	»	16 9
Բարձրագոյն գին	»	16 9
Նուազագոյն »	»	16 9
Կէս օրին	»	16 9

ԻՍԹԱԴԱԶԸ ՏԱՆԻԼԻ

Երեկ երեկոյ		38 10
Այս առաւօտ		38 12
Կէս օր		38 12

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԱԲԵՊ ԴՈՒՌ

Փոխառութիւն 1858)	Սերի	24 30
» 1862)		
» 1860)		
» 1863) Ն	»	15
» 1872)		
» 1865)		
» 1869) Ն	»	Ս 16 9
» 1878)		

ԲԱՆԿԵՏՈՒՄՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Ֆրանք Լ.	4 7
Ֆրէնչ ժէնէրալ	Օսմ. »	7 24
Պանք տը Ղանս	» »	6 25
Լիոն. Շրանն է վասէր	» »	4 20
Թրամուէյ	» »	467 ½
Բուսելի երկաթուղի	Ֆր.	41 75
Օտիլիսիոն տը Բրիօրիթէ	»	—
Բանքէ Լաբրիսմի	»	119

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄԻՆՑ

Օսմանեան ոսկի	ՊՐ.	100
20 ֆրանքոց	»	88
Անգլիական ոսկի	»	110 32
Բոլ. Իմբերիալ	»	91
Բրիմիտ	»	51 20
Ռուսլիթ ղրամագրամ	»	9 18
» արծաթ	»	74 20
Ֆիշորին	»	— —
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	108 15
Վիէննայ	»	104 10
Լէյպզիգ	»	104 10
Իտալիայ	»	104 20
Գուանիէ	»	18 10

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 20 Օգոստոս ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Ռենդ. բանսոլիտ		99 ⅜
Օսման. » Սերի Դ. բացուածքս		14 11/16
» » » գոցուածքս		14 ⅜
» » » Ա.		24 ½
» » » Բ.		14 7/8
» » » Գ.		14 ½
Օսման 1871		86
Փոխառութիւն 1877		96 ¼
Պանք Օթոման		10 ¾
Ռուսական փոխառ. 1873		97 ¾
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիէտ)		84 ⅛
» առանձին. (բրիմիրիէտ)		102 ¾
Հայրա Լանիէ		79 ⅛
Տօմանեան (փոխառ. Լաշիլա)		101 ¾
Հունգարական պարտատոմսագիր 4 %		— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		25 55

Պ. ԻՐԻՆԱ, 20 Օգոստոս ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ		123 75
Օսմանեան երկաթուղի		20 20

Բարիզ 20 Օգոստոս ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական լրանի	4 ½ %	105 37 ½
» »	3 %	83 67 ½
Օսմանեան բանսոլիտ Սերի Դ. բացուածքս		14 75
» » » գոցուածքս		14 80
» » » Բ.		— —
» » » Գ.		14 70
Օսմանեան երկաթուղի		41 75
» Բէյրի բաժնեթղթեր		— —
Ղանք Օթոման		521 25
Դէբէան Լիոնի		598 75
» Ֆոնտի		1352 50
Բամենտամ Լիոնի		1272 50
Սուէզի ջրանցք		2208 75
Ռուսական 5 % 1877 ի		101 ¾
Իտալական լիրի		96 55
Իսպանական (արտաքին)		73 ½
Եգիպտական միացեալ		427 50
Բրիօրիթէ թիւրք		421 25
Հելլենական 5 %		373 75
Ձեռք Լոնտրայի վրայ		25 38

ՁՈՒՌԱՑԻ ՎԻՃԱԿԸ

Սերաստիոյ Զառա դիւղաքաղաքի պանդուխտ ազգայնոց կողմէ հետեւեալ նամակն ստացած ենք յիսունի չափ տողագրութեամբ։

Թուականէս ամիսներ յառաջ Զառայի գիւղացիքս միահաղոյն մեր հայրենեաց ի շահ բողոքեցինք Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և Ազգ. Կեդր. Վարչութեան, որ խնդրոյց կարգադրութիւնը Սերաստիոյ Առաջնորդ Ս. Հօր յանձնեց։ Նա եւս մեր արդար բողոքոյ ձայնին անսալով պատշաճ եղանակաւի գործ դրաւ, կացուցանելով Դեր. Մովսէս Վ. Զառացեանն հովիւ Զառայի ընդ իւրի բաւականութեամբ։ Տեղացիքս այսոր ներկայիս մեր ջերմ շնորհակալիքն և գոհունակութիւնը կը յայտնենք հրապարակաւ նոցա որք միշտ գաւառացւոյն ցաւին սպեղանի դնելու յօժարութիւն մը կը տածեն։ Այս բարւոք կարգադրութեամբ զեղծումները բարձուելու վրայ են ի շնորհս անխոնջ աշխատութեան Ն. Գերապատուութեան և տակաւ առ տակաւ կը վայելենք նորա ջանից արգասիքն։

ՁԱՌԱ. ԳԻՒՂԱՑԻՔ

(Իբր յետոյ տպագրեալ)

1 օգոստոս 1888

Կայսթա

ԹԱՏՐՈՆ ՍԿԻՒՏԱՐԻ

Շաբաթ իրիկուն երկրորդ գիւերային ներկայացումն Մնակեան խմբին. Դիմիթ Մը Ի ԲԱՐԻԶ. հեղինակ Օգդաս Ֆէյզէ. ի՛նչ ուրախութիւն փափուկ ճաչակի տէր անձանց համար։ Ակնառեւ լինելէ յետոյ այն արհաւիրալից խաղերուն ուր դուբսեր ծառայներու հետ, ոճրագործներ ազնուականաց հետ սերտ առնչութեամբ կապուած, որդիներու ու նկուղներու, թոյնի ու գայլայնի, և ամէն տեսակ անբնականութեանց անմարսելի խճողակ մը կը հիւսեն, մարդիրաւ որ գոհունակութեան զգացմունքը կը դիտէ Դեպ մը է Բարէն ուր ամէն բան կ'անցնի պարզ ու բնական։ Այսպիսի խաղերը սա առաւելութիւնն ունին մանաւանդ որ դերասանաց ճաչակը կը զարգացնեն, զի դերասանը փափուկ նիւթերու մէջ պէտք կ'ունենայ հաւատարիմ նիւթին բարձրութեան։

Մնակեան, շարաթի իրիկուն, իւր տաղանդին լիակատար ապացոյցը տուաւ մեզ։ ամէն շարժումները կը յայտնեն իւր դերին տիրացած դերասանը. ձայնը մանաւանդ, այն դաշն, թրթռուն, արտասուալից ձայնը, խանգիչ բան մ'ունի որ Մնակեանի գըլխաւոր հրապոյրն է։ — Ալիքսանեան կատարեալ էր, որպէս միշտ։ Դերուն անառակի տիպար մը ներկայացուցուց մեզ, իւր ահռելի ճշդութեան մէջ. իւր յանկարծական մահուան տեսարանին սքանչելի նըմանութիւնը սարսուռ ազդեց ամենուն։— Սիսակ բարեհամբոյր ու սկիպտիկեան բրիշկի դերին մէջ ոչ նուազ ուշագրաւ էր։ Տիկին Հէջիմեան, իւր խղճին ու կրքերուն հետ մարտնչող մոլորեալ կնոջ դերին մէջ, ճարտար արուեստագետի մը բոլոր հանգամանքներով իրայտ եկաւ. վերջին արարուածին մանաւանդ, իւր սև հագուստներուն ու սեւ քօղին մէջ գիրգ ու անուշ, իւր աղեկէզ մահուան տագնապացը մէջ, լացնել տուաւ... դրացուհիներս։ —Տիկին Պիննէ մէճեան, սիրուն որպէս միշտ, այս անգամ լուրջ դեր մ'էր ստեր, և այնքան յաջողեցաւ յայն օրքան երբ զմայլուով կ'ազդէ մեզ իւր Ենէնէի դերերուն մէջ։ Առաջին արարուածին պարահանդէսի սպիտակ շրջազգեստ մը կրէր, երկրորդին ալ կարմիր ֆէյէռ թաւիշէ շրջազգեստ մը մերկապարանոց ու հոլանի թեւերով, այնքան վայելչութեամբ, որ խորհեցայ թէ... ի՞նչ մեղքս պահեմ... Նորէն Ֆրանսական Խորհրդարանի անդամներն են որ իրաւունք ունին։—Մասնաւոր յիշատակութիւն Տիկին Սաթինիի, որ յառաջդիմութեան լաւ ճամբու մը մէջ կը գտնուի, և Տիկին Խօջէնիի, որ տաղանդէն աւելի տպաւորութիւն գործեց իւր կաքաւիչ աղջկան կիսաշրջազգեստն ոլորուն ու նախչուն։

Ի մի բան, անթերի ներկայացումն. խաչն ընտիր, դերասանք ընտիր. ի բաց առեալ այն մէկ երկու դերասաններն որք միջակութեանց մէջ կը դեգերին և ուսկից վեր, ահ, շատ վախ ունիմ որ չպիտի բարձրանան կը խնդրենք Պ. Մնակեանէն, որ այնքան ճարտար դերասան մ'է որքան ճարտար թատերապետ, որ աւելի առիթներ տայ մեզ այսպէս վարպետի գործեր վայելելու։

ԷԴՍԷՆԴԻՆ.

ԿԱՒԿԱՍԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Խմբագրութեանս մէջ ստացուեցաւ զէյթունցի սովելոց համար թեմիս սրբազան առաջնորդի նախագահութեամբ կազմած յանձնաժողովի հրատարակած «Ցուցակ Թիֆլիսի յանձնաժողովի ստացած նուիրատուութիւնների յօգուտ զէյթունցիների» բրոշիւրը։ Այդ բրոշիւրը բաղկացած է մի փոքրիկ յառաջաբանից, և նուիրատուների ազգանունների ցուցակից։ Յառաջաբանի մէջ ամփոփված է «սովելոց յանձնաժողովի կարճ հաշիւը, որի հետ աւելորդ չենք համարում ծանօթացնել մեր ընթերցողներին։ «Զէյթունի հայ ժողովուրդը անցեալ տարի երկու ծանրագոյն դժբաղդութեան ենթարկվեց — հրդեհի և սովի, որոնց տուած զոհերն անշուշտ աւելի շատ ծանր կը լինէին եթէ Օսմանեան բարեգութիւն կառավարութեան եւ զանազան տեղերի հայ ժողովրդոց կարեկցական օգնութիւնը չուտով չը հասնէր։ Ինչպէս Ռուսաստանի միւս թեմերում, նոյնպէս և Թիֆլիսի թեմիս մէջ մեծանամամ կառավարութեան թոյլտուութեամբ և Վեհափառ Կաթողիկոսի շրջաբերական կոնդակի համաձայն հանգանակութիւն բանալու հարկ լինելով՝ կազմվեց թեմիս Ս. Առաջնորդի նախագահութեամբ մի Ցանձնաժողով, որ ամփոփեց ժողովրդի այժմու նիւթական անհարմանձելի դրութեան նորածի չափ արդիւնաւորել իւր յանձն առած գործը։ Ներկայ հաշիւ, որ հրատարակում է նոյն Ցանձնաժողովը, մի նոր ապացոյց է հայ ժողովրդի առատձեռնութեան և յօժարամիտ նուիրատուութեան ամեն մի Աստուածահաճոյ նպատակի համար եւ մանաւանդ, երբ իր կարօտ եղբայրակիցներին օգնելու հարկն է պահանջում։ Ցանձնաժողովիս ձեռքը հասած նպաստների ամբողջ գումարն է 15,929 ռուբլ 7 կոպէկ. սորա հետ հաշուելով եւ Աստրախանի հանգանակած 2050 ռուբլին, որը Մշոյի խմբագրութիւնը հասցրել է դարձեալ Ցանձնաժողովիս։ Բացի վերոյիշեալ գումարից Ցանձնաժողովիս նախագահն եւ գանձապետը ստացել են զանազան ժամանակում եւ զանազան տեղերից

ՓԱՐԻԶԵԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ՓԱՐԻԶ, 12 օգոստոս

Յուլիս 28էն ի վեր բացուեցաւ Բալթ-Էնթրեպրիզ կոչուած չէնքին մէջ արուեստանոցէս մը՝ որ ընկղմած կամ ընկղմելու մօտ նաւերն ազատելու ծառայող գործիքներն և առողջապահութեան վերաբերեալ այլ և այլ նիւթերը կը ներկայացնէ։ Բաւական ը՝ Բենտրոպին եաեբը և Շանդ Էլիզէի սիսած տեղը կը գտնուի այս չէնքը։ Դուռն էն ներս մտնելուդ պէս առջեւդ կը գտնես գեղեցիկ և բաւական մեծ աւազան մը որուն վրայ ազատող նաւեր և գործիքներ կը գտնուին։ Երեք սու տալուդ պէս փոքրիկ մակոյկով մը կոնաս պտտիլ այդ փոքրիկ լճին վրայ։ Շէնքին ձեղունէն կախուած են այլ և այլ ազգաց դրօշակները։ Ճակատը դրուած է սքանչելի պատկեր մը՝ որուն տակը կը կարդացուի հետեւեալ իմաստալից արձանագրութիւնը։ L'equité préside l'accroissement des échanges։ Աւազանին վրայ կը բարձրանայ խոյոր օդապարիկ մը։ Ձեղունը հսկայ ապակի թոյլ կուտայ գիտել կապոյտ երկինքը։ Զինուորական նուագածուաց խումբ մը գեղեցիկ կարներ կը նուագէ։ և արուեստագէտ մը նաւակին վրայ նստած՝ պահ մը ինքզինք թէ աղբտխանէ փոխադրուած կը կարծէ՝...

Արուեստահանդէսին առաջին նպատակին կարեւորութիւնը ցուցնելու համար բանօրդմ մը չինուած է ուր մտնելու համար փոքրիկ տուրք մը կայ։ Այս կարգի բանօրդմաններ, կարծեմ, Կ. Պոլիս ներկայացուած են։ ասոնք այնպիսի տեսարաններ են որ անանկ ապակիի մը մէջէն դիտելու չնմաներ։ ճիշդ առջեւդ կը տեսնես այն իրերը մարմնացեալ և ոչ թէ իրրեւ պատկեր։ Մեր տեսած՝ էր ծով մը ալեկոծեալ, նաւակ մը զոր չորս հոգի տակիլ կը ճգնին թիավարելով, սակայն անկարելի է, կ՝հակիներն իրարու կը յաջորդեն և ոչ միայն կ՝արգիլեն առաջ երթալու այլ կ՝սպառնան ընկղմելու։ Նաւավարաց յուսահատութիւնն անընկալարելի է, և սակայն դեռ չեն ուզեր գլխանիլ, անձնասուր ըլլալ, մինչեւ ապառուս իրենց բոլոր թնդերային զօրութեանց պտտի մտքառին։ Աւազին նաւավար մը ծովն է ինկեր, ծովեզերք գտնուող ընկերներ կը փուքան փորձել զայն ազատելու։ Բոլոր ասոնք մեզրամուէ չինուած, սակայն այնչափ բնական է որ հանդիսատեսին արհուիրք կուտայ։ Ծովուն դիմացը սենեակ մը ներկայացուցած է որուն վրայ կը կարդացուի՝ Secours aux noyés։

Յաթիամարին նաւավար մը պատած է անչունչ անկողնոյ մը վրայ։ կին մը քովը նստած թեւերը և պաչտոնեայ մը խոզանակով ոտքերը և սրունքը կը չիեն։ Բժիշկ մը պէտք եղած պատաստութիւնները կ՝ընէ։ արդէն դեղ ու գործիք կը գտնուին հոն։ ուրիշ կին մը սարսափահար կը դիտէ ընկղմեալը՝ ամ դիտէ, տղա կինը կամ քոյրն է։ Այս տեսարան որ ներկայացուած է արուեստահանդիսին մէջ, օրինակն է այն մասնաւոր հատատութեանց որ կան ի Ֆրանսա, մանաւանդ ի Փարիզ, ընկղմելոց օգնութեան փութալու համար։

Զեմ կրնար հոս մի առ մի թուել բոլոր այն գործիքներն որ կը ծառայեն ընկղմեալ նաւուց ազատման, մանաւանդ որ իրաւունք չեմ այս մասին, սակայն հարեւանցի նայուած մը իսկ բաւական է հասկացուելու համար որ արուեստագիտութեան այս ճիւղը մեծ յառաջդիմութիւններ ըրած է։

Ինչպէս որ ըսի, արուեստահանդէսին մէկ մասն ալ առողջապահութեան յատկացուած է։ թէեւ փոքրագոյն մասը կը կազմէ այս ճիւղը, սակայն ոչ նուազ կարեւոր է։ Նախ կը ներկայացնեն մեզ 17րդ դարու դեղարան մը։ չատ հետաքրքրաշարժ է անոր տեսքը։ Դեղարանին մէկ մասը չատ մը դարակներ չինուած են որոնց մէջ գրուած են վաղեմի յարմազարկեալ ամաններ։ ասոնք այլ և այլ սպեղանիներ, խիւսեր, խոտեր, արմատներ կը պարունակեն։ Զեղունէն կախուած են չատ մը ժանատոսիլ կենդանիներ՝ որոնց ամէն մէկ գործարանէն տեսակ մը դեղ կը չինէին ի հնումն։ Ապին սպասաւոր մը կամ աշակերտ մը խոշոր սանդխուռա մը ձեռքն առած արմատ մը կը լիսու։ անիւն մը վարպետն, Աբէնիթէռը, ճաղատ գլխով, երկայն սպիտակ մօրուքով, աթոռի մը վրայ նստած և ճաղատը խորշոմած, հին գիրք մը կը թերթատէ։ Այս դեղարանին ճիշդ քովը կը գտնուի փարիզեան արդի դեղարան մը իւր կատարելութեան մէջ ներկայացուած։ Ի՜նչ անհուն տարբերութիւն, ո՞ւրշափ յառաջդիմութիւն։ Ո՞ւր էք հազար ու մէկ նիւթերէ չինուած սպեղանիներ, խիւսեր, անորոշ և անիմաստ բիւրաւոր պատրաստութիւններ։ ո՞ւր էք, գոնէ ահաբեկիչ կենդանիներ որ գոգցես պաչուած էիք վաղեմի արուեստակիցներէ...։ Մեր նոր դեղարանին մէջ ամէն բան կարգ ու կանոնի կը հպատակի։ անոր մէջ աշխատանոցը առաջին տեղը կը բռնէ, այլ ոչ թէ այս ու այն խոտ, կամ այս ու այն ճարպ, կամ ալիք, կամ չգիտեմ որ և է ազատելութիւններ իրար խառնելով ամենարոյժ դեղեր չչինելու համար, այլ կատարելու համար այն զոր գիտնական դեղագործութիւնը կը պահանջէ։ տարրալուծել և տարրակազմել։ Դեղագործ մը՝ որ սովրած է, տեսական և գործնական կերպով, իւր արուեստը վարժարանին մէջ, պէտք է ունենայ իւր դեղարանին մէջ, ամէն բանէ առաջ, տարրալուծութեան պահանջմանց համապատասխանող աշխատանոց մը։ Արուեստահանդիսին դեղագործն ունի զայն, ուր կը գտնուին բոլոր գլխաւոր քիմիական պատրաստութեանց պիտանի գործիքներ, մինչեւ իսկ լաւ կազմուրեալ մանրադէտ մը։ Ասոնցմէ նոյնպէս կուգան բոլոր թունաւոր, քիմիական, դեղագործական (officinal) և այլ պատրաստութիւնք որոնք այնպէս ինն չարակարգուած են որ ամենափոքր թերութեան մը տեղի չկայ։ Կշռելու, չափելու, վերջապէս ճշգութեան (précision) վերաբերող գործիք կը գտնուին հոն. տեսարակները մաքուր և ճշդապահութեան հանձարն են. միտ բանիւ, տիպար դեղարան մ'է այն։

Առողջաբանութեան ճիւղին մէջ տեսանք աչքի առողջապահութեան համար Լիւց անուն Փարիզցի արուեստագէտի մը չինած ակնոցները, հեռադիտակները, մանրադիտակները, որոնք խիստ մաքուր են։ Հիւանդաց հանգստութեան համար Տիբոնի չինած նորաձեւ առկոր անկողինները չատ ընտիր են։ Լէքթիւրէռի չինած այլ և այլ գործիքներ՝ որոնք հիւանդաց թթռուածին, թթռուածուս, ճնչեալ օդ, ածօսրացեալ օդ, դեղաբեր օդ չնչել տալու կը ծառայեն, մեծ արուեստով պատրաստուած են։ Նոյնպէս Տօքթ. Հիւկէի եղեկտրաբանական յօդուածոյ գործիքը։ Սենեակի մը մէջ պատուաստ հայթայթող կով մը ի ցոյց դրուած է։ քովը ալ չատ մը մանուկներ դրուած են, որոց վրայ պատուաստի այլ եւ այլ ջրջանները կը տեսնուին։ Մեծ սրահի մը մէջ ուսելեաց և ըմպելեաց տիպարներ ի ցոյց դրուած են, որոնց մէջ Շամպանեան և չօքօլան առաջին տեղը կը գրաւեն։

Արտաքնոցները և լուացարանները ապահանութենէ զերծ պահելու համար չինուած չատ մը արուեստալից գործիքներ ալ ի տես դրուած են։

Առանց խողովակի տեսակ մը նոր ջերմոցներ, առողջապահական սկզբանց համաձայնող լամբարներ, հականեխական գործածելի նիւթեր տեսանք։ Սրահի մը մէջ Բանամայի ջրաղացին պզտիկ ապատութիւնները բազմաթիւ պատկերներով ներկայացուած գտանք։ Մարդկային հանճարը ինչի՞ կարող չէ։ սակայն աչքով տեսնողը հաւատալու կը դեղեւի։

Առաջին յարկը կը գտնուի նաեւ գեղեցիկ պարտէզ մը, որ սեղեկի մը պէս է և կախեալ գոգես ինն Բաբելոնի պարտիզին պէս (նոր Բաբելոնը Փարիզն է։)

Վարի յարկին մէջ Փարիզի ամենընդարկան կոր կարարքն ի ցոյց դրուած են, վերի յարկն Արեւելքի ընտիր գոգերը։ ցուցարարներուն մէջ (գոգերի), Հայ մ'ալ կայ։

Եթէ այս արուեստահանդիսին բոլոր մանրամասնութիւնները պատմել ուզեմ, Աբենթէնի մը քանի համարները կը չեղնեմ։ պէտք է գիտնալ որ արուեստահանդէսն ամենօրեայ թերթի մ'ալ ունի։ Գաղափար մը տալու համար առ այժմ այսքանով կը շատանամ։

* * *

ԳԻՏԱԿԱՆ

Սաքքառին։ — Շաքարին մրցակիցը։ — Սաքքառինի ազդեցութիւնները։ — Շրջանիթ։ — Յաւիտենական կարկնդակ։ — Կենդանաբանութիւն Հ. Պաւլոս Գաֆֆանի։ —Բժշկա-Դեղագործական տասաթերթ։

1879ին, Նիւ-Եորքի մէջ, գերմանացի տարրագէտ մը կար Բոնսթան Ֆահլբերկ անունով։ Այս մարդը հանքածուխով կ'զբաղէր։ Գիտէք անչուշտ թէ հանքածուխէն անթիւ տեսակ նիւթեր հանել կարելի է, քանի որ կուպը (խարան) կրնայ հանուիլ անտի, և ապա վերածել կարգ մը գործարանաւոր տարրագիտական նիւթերու, որք նորանոր գեղեցիկ գոյներով ներկերու շարք մը կուտան մեզ։

Ֆահլբերկ կը փնտռէր թէ արդեօք կարելի՞ է նորանոր գունաւորիչ նիւթեր հանել հանքածուխէն։

Օրին մէկն, այսպէս ժամերով աշխատելէն վերջը ճաշի ելաւ։ Հազիւ թէ ճաշն սկսած, պատառներն անուշ կ'ըզգար։ Անուշդէն չէր կերածն, և զդացած անուշ համն ամբան զօրեղ էր որ չէր կարող ծառային անմաքրութեան վերագրել զայն։ Արդարեւ գտաւ թէ ձեռքը նոյն օր փորձած նիւթէն չէր մաքրուած ամբողջապէս, նիւթ որ հանքածուխէն կ'ելլեր, և այն օրէն գտնուած էր ոսիոսինը, մրցող ճակնդեղածին շաքարին։

Սաքքառինին տարրագիտօրէն պաշտօնական անունն է Acide anhydrorthosulfaminobenzoïque որոյ երկանութիւնը կ'ստիպէ տարրագիտաց թողուլ։

Եթէ ըսեմ ձեզի թէ մեր սովորական շաքարը որ ճակնդեղէն (բանճար) կը հանուի, մեծ կարեւորութիւն ունի վաճառականութեան մէջ, թէ միլիոններով քիլօկրամ կը չինուի և կը վաճառուի, եթէ ըսեմ թէ այս սաքքառինը մահացու հարուած կուտայ շաքարագործութեան արուեստին որոյ պատճառները պիտի տեսնէք քիչ մը վերը, և վերջապէս թէ գերմանացի է գիւտն ընդոր և Գերմանիոյ մէջ գործարան հիմնուած է չինելու և վաճառելու համար, հարկ չմնար զարմանալու թէ ի Ֆրանսա մեծ յուզմունք կը տիրէ, դուրս վանելու համար այս դժոխածին նիւթն որ ածուխէն կ'ելլէ։

Անմիջապէս գիտուններն իրար անցան, տարրագէտներ և բժիշկներ փորձեցին, ոմանք ըսին թէ թոյն է, այլք թէ թոյն չէ, ոմանք ևս թէ դեղ է և այլն և այլն։ ես ալ ըսի թէ առիթ է որ այս նիւթը ներկայացնեմ Աբենթէ կարգացողներու, որոց մէջ թերեւս կան այնպիսիք որ կերած ըլլան անգիտաբար։

Ըսեմ նախ թէ ինչ է Սաքքառինին գլխաւոր յատկութիւնը։

Ասիկայ չունենալով շաքարին բաղդրութիւնը, շաքարէն 280 անգամ աւելի զօրաւոր է անուշ համը։ եթէ մէկ կաթ մը շաքար 1 գաւաթ թէյի մէջ կը դնէք, մէկ կաթոր մը սաքքառին 280 գաւաթ թէյի կը բաւէ։ Եւ քանի որ հանքածուխէն կ'ելլէ սա, ապա ուրեմն օրքան ալ դժուար ըլլայ պատրաստութիւնը, շաքարէն 280 անգամ աւելի սուղ չըլլար, հետեւաբար մեծ խնայողութիւն կայ սաքքառին գործածել փոխանակ շաքարին։

Գ. Շ. Ժիրառ, կարգ տարրագէտ մը, Ռուքիս-Սիանդէնէին մէջ կը գրէ։ «Ըստ փորձողաց ոմանց ապացուցեալ կը թուի թէ

1. Շանց վրայ եղած փորձերով հաստատուած է որ սաքքառինը կենդանւոյն մարմնոյն մէջ ներմուծուած ատեն առանց փոփոխութեան մէջէն միջոցաւ կ'արտաքսուի։

2. Հետզհետէ և չատ մը օրեր մեծ քանակութեամբ սաքքառին ուտելով մնդական գործողութիւնը բնաւ չեն խանգարիր։

3. թէ սաքքառինը միմիայն մէզին մէջ կ'անցնի, ուրիշ ճամբայ չունի, նոյն նոյն իսկ եթէ մորթին վրայէն արեան մէջ ներմուծուի։

4. թէ վերջապէս սաքքառինը կատարելապէս անվնաս նիւթ մ'է թէ՛ մարդկան համար և թէ կենդանեաց։»

Արդէն յայտնի է որ երբ նիւթ մը մեր ստամոքսէն կ'անցնի առանց բաղադրութիւնը փոխելու, այդ նիւթը ՁՇասակար չկրնար ըլլալ, բանի որ ներսը չմնար։ իւր տուած ՁՇան առ առաւելն ներկայութեան ՁՇաս մ'է, այսինքն անօգուտ բեռ մը կ'ըլլայ մարդու ներսի դին։

Բայց կ'երեւի թէ սաքքառինը ուրիշ յատկութիւն մը ունի, այն է ներկայութեամբն եթէ ոչ արգելուլ գէթ դժուարացնել մարսողութիւնն։ Այնպէս որ, կ'ըսեն բժիշկը ոմանք, ստամոքսի մէջ սաքքառինի ներկայութիւնն եօթն անգամ կը դժուարացնէ մարսողութիւնը։ Նամանաւանդ եթէ քիչ մը տկար է այդ ստամոքսն, այն ատեն գործ ունի։

Գերմանիոյ մէջ սկսեր են ուրեմն սաքքառինը գործածել չատ մը շաքարեղէններ չնեղելու օրը կը վաճառուին ամենուրեք։ Նոր նիւթն սկսած է տարածուիլ և իւր յայտնութեան պատմանները չեն պակիր։ Ամեն տեսակ անուշեղէն, ամեն տեսակ կարկանդակներ կրնան չինուիլ սոված։ վերջապէս ուր որ շաքարը կը մտնէ, անդ և սաքքառինը տեղ ունի։ Մինչև իսկ սկսած են նոյն իսկ շաքարին մէջ դնել քիչ մը սաքքառին որով նորա կարողութիւնը կը բազմապատկի։

Պ. Ժիրառ զարմանալի առաջարկութիւն մը կ'ընէ այս մասին. կ'ըսէ որ քանի որ սաքքառինն ինչպէս որ կը մտնէ մարդուն մէջ, նոյնպէս կ'ելլէ առանց փոփոխութիւն կրելու, ուրեմն «Պերլինի Տարրագիտական Ընկերութեան հրատարակած Հանդէսին մի հեշտալուր յօդուածին համաձայն, մեծ քաղաքաց մէջ կարելի պիտի ըլլայ արտաքսեալ նիւթերէն զտելով հանել բոլոր կերուած անուշներն և վերստին գործածել։» Այն ատեն, ըստ սորա հեղինակին, սաքքառինին նոր անուն մը տալ կարելի կ'ըլլայ։ այն է circuitose անունն զոր կրնանք թարգմանել չՁՇուէ-ն, նիւթ մը որ միշտ չՁՇան կ'ընէ։

Գաղափարն հանճարեղ է եթէ ոչ մաքուր։

Ուրիշ գաղափար։

Քանի որ, կ'ըսեն, սաքքառինը միշտ սաքքառին է ուտուելէ առաջ ինչպէս և վերջն, ապա ուրեմն կ'առնենք շաքարի տեղ այս նիւթէն, ալիւրի տեղ ալ կ'առնենք տեսակ մը հող որ նորա կերպարանքն ունի (*), կարագի տեղ ալ կ'առնենք vaseline կոչուած հանքային նիւթն որ վերջերս գտնուեցաւ և կարկանդակ կը չինենք և անուշը կը դնենք հանքային յատկութեան կրկնորդ։ Արդարև այս անուշեղէնն անանկ նիւթերով է որք թոյն չեն ալ մարսողական ճարտէն կ'անցնին որպէս պարզ խողովակէ մը և այդ կարկանդակն ուտուելէ չատ վերջն ալ կարկանդակէ, միշտ կարկանդակ, յաւիտենական կարկանդակ։

Տեսէ՛ք սա սաքքառինին ըրածները։

Զարմանալին այն է որ կենդանիներն այս անգամ մեզմէ ևս առաւել կատարելութիւն ցոյց կուտան։ եթէ ձեզի անուշեղէն մը հրամցնեն, չատ դժուարաւ և վարժութեամբ կրնաք զանազանել թէ շաքարո՞վ չինուած է թէ սաքքառինով, սակայն կենդանիք, շուները, ճագարները, կատուները, զզուանօք դուրս կը նետեն սաքքառինը, այնքան մեծ է իրենց համար երկու անուշի տարբերութիւնը։ Մինչև իսկ մրջիւնները, որ շաքարի խենդ են, սաքքառինը կ'ատեն։ մրջիւնի չափ ալ չկանք ուրեմն.... սաքքառինի տեսակէտով (**)։

* * *

Երկու շաքարի չափ կայ որ գիրք մը ստացած եմ կենդանաբանութիւն անունով, երկսիրութիւն Հ. Պաւլոս Գաֆֆանի ի Մխիթարեան ուխտէն։

Այս գիրքը Գ հատորն է Բնապատմութեան տարերաց օր նոյն Միաբանութեան կողմանէ կը հրատարակուի և այր Ա և Բ հատորներն արդէն լոյս տեսած են և կը պարունակեն երկրագործութիւն, Հանքարանութիւն եւ Բուսաբանութիւն։

Եթէ չեմ սխալիր, Բաղդէզի մէջ յառաջագոյն տեսած ենք այս կենդանաբանութեան եթէ ոչ ամբողջն գէթ մասերն հանդերձ 415 պատկերօք։ ինչու որ յանուանամ ըսելու թէ 415 հատ պատկերներ կան այս դասագրքին մէջ, ամենն ալ լաւ ընտրուած և լաւ տրպուած և օրինակուած եւրոպական լեզուաւ քիչ մը հին դասագրքերէ։

Արդէն ինչ որ կը հրատարակուի Ս. Ղազարու վանքէն, մասնաւոր ձեւ մը ունի որ անմիջապէս կը ճանչցուի, և ըսեմ թէ յոյժ ճաշակաւոր է թէ՛ տրպագրութեան տեսակէտով և թէ շարադրութեան, զի Վենետիկցւոց գրչխաւոր յատկութիւնն է խնամօք գրել և խնամօք տպել։ Ո՞ւր էր թէ գիտանային նաև խնամօք ընտրել այն գիրքերը զոր իւր դասագիրք մեր վարժարանաց մէջ մտցնելու արքան դիւրութիւն և այնքան յարմարութիւն ունին։

Այս կենդանաբանութիւնը երկու մասի կը բաժնուի. Ա. Գործարանագրութիւն և Բնախօսութիւն. Բ. Դասակարգութիւն։ Ասկէ վերջ կայ ցանկ մը «Ուսումնական բառից դասագրոյս» որ կը պարունակէ 1000է աւելի բառեր և որոց կարեւորութիւնը մեծ է ըստ իս։

Հիմա կրնամ ըսել ձեզի թէ գործարանագրութիւն և բնախօսութիւն բաժը կը բաղկանայ չատ մը Գլուխներէ որք կ'ուսուցանեն թէ կենդանեաց ինչպէս նաև բուսոց մարմինն ինչ բաներէ բաղկացեալ է, թէ ինչպէս հիւսուած է։ Գիտէ՞ք արդեօք, երբ այն պահուն որ գրածս կը կարդաք, քանի՞ տեսակ հիւսուածք կայ ձեր մարմնոյն մէջ։ Թուեմ և լսեցէք։

1. Վէրնոմայնի հիւսուածք (այն որ մարմնոյն ամենայն մասունքը կը պատէ)։

2. Ասրիայնի հիւսուածք (սիրտ և երակներ)։

3. Դեղձայնի հիւսուածք (մասունք որ մաղձ, մէզ, քրտինք ևն. կ'արտադրեն)։

4. Շարկեցական հիւսուածք (չիրք, մրկունք և այլն)։

5. Առոյթական հիւսուածք (ջնչերակք, և այլն)։

6. Եղէնայնի հիւսուածք, կը հասկնաք դիւրաւ։

7. Ոսկրային հիւսուածք,

8. Պարենային հիւսուածք։

Դուրս Դ-ը կը սորվեցնէ ՁՇուանդ այսինքն ունելութիւն, ծաստղութիւն, լրջենահասութիւն, կլուզն, խախացումն, մաղացումն, արեան շրջան, ջնչառութիւն, զատուցումն, իւրացումն։ եթէ այս բառերէն բան մը չհասկցաք, արգելք մը չէ որ ձեր մէջ այս գործողութիւնները չկատարուին։ Պատառ մը հաց կերէք և ամենայն ճշդութեամբ ի գործ դր դնէք զայս ամէն։

Դուրս Դ. է ծննդագործութիւն, ուր կ'ըսէ և կամ չըսեր թէ կենդանիները ինչպէս կը ծնին։

Դուրս Ե. Առնչութեան գործառնութիւնը, որ կը պարունակէն զգայականութիւն, շարժութիւն, ղղային դրութիւն, ականջ, աչք և այլն։

Զանց կ'առնեմ Մասն Բ-ն այսպէս ձեզ ներկայացնելէ, որ կենդանեաց դասակարգութիւնը կը պարզէ սովորական եղանակաւ։

Պարզ խօսելով այս դասագիրքը լաւ է, պարզ է, գեղեցիկ է, հաճառօտ է, յարմար է վարժարանաց մէջ ընդունուելու, սակայն նշանաւոր յատկութիւն մը չունի։

* * *

Խօսք մ'ալ ըսեմ մայրաքաղաքիս մէջ հրատարակեալ Revue Médico-Pharmaceutique, այսինքն Բժշկագեղագործական հանդիսին վրայ որ ամիսն անգամ մը կը հրատարակուի տարւոյն սկիզբէն ի վեր։ խոստացած եմ բան մը ըսել և ահա՝։

Այս ամսաթերթն մեր լեզուաւ չէ, այլ Ֆրանսերէն, և նորա մէջ եթէ ոչ միշտ գէթ երբեմն լաւ աշխատութիւններ կը տեսնուին։ վերջին թիւն զոր ստացանք (թիւ 7) կը պարունակէ յօդուած մը Տօքթէօր Տիւքաէ Բամարան կողմէն մէջ Առողջապահական հաստատութեան վրայ։ Նիւթ որոյ վրայ զմեզ տեղեկացուց արդէն Տոքթ. Մալէզեան էֆէնտի, երկրորդ յօդուած մը որ պատճառ է այս թերթին օրիորդաց ձեռքը չտալու, ապա Տր. Բրիսթիտիսէ յօդուած մը որ կը քննադատէ զբնութագատութիւն Տր. Մաքս Ֆոն Բէթէնքօֆէռի ի վերայ Գերմանական յանձնաժողովոյն տեղեկագրին որոյ պաշտօնն է 1883ին յեգիպտոս և ի Հնդկաստան երթալով քոլերան ուսումնասիրել։ Կարճ գրութիւն մ'ալ կայ Տր. Հիլմանի որ նոր գեղ մը կը ներկայացնէ Սէ-ՁՇալ անունով և որոյ դերն է հիւանդներու ցաւերն ամոթել հանդարտ քուն տալով, մրցակից մորֆինի և ոչ նորա պէս չարադործ։ Վերջէն կ'իմանանք թէ յուլիս 7ին դեղագործներու ժողով մը տեղի ունեցեր է Կայսերական Բժշկական վարժարանին մէջ ուր 121 դեղագործք ներկայ էին։ Պոլսոյ մէջ ընդ ամենը 282 դեղագործ կայ, որոց 147ը յոյն, 66ը հայ և այլք օտար։ Այս ժողովին մէջ... սակայն ինչու զբաղինք դեղագործներու գործերով։

Ապա Բարիզի Բժշկական Ակադեմիոյ վրայ կը խօսուի, որոյ մէջ Պ. Տիւժառէն Պօմէց սաքքառինի վրայ կը յարձակի, ըսելու համար թէ այս նիւթը ուտելիք չէ այլ դեղ, պէտք է իբր դեղ գործածել այլ ոչ իբր սննդարար նիւթ, զի սնունդ չտար, մինչդեռ չաքարը սնունդ կուտայ, և բաց ասած։.... կը տեսնեմ որ վերադարձանք սաքքառինին որով յօդուածս սկսայ։ պէտք է լռեմ չըլլան մը չընելու համար չըլլանիւթով։

Ց. ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԱԺԱՆ ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ՏԵՍՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ

Երլուպէրէ-ց՝ ԵՂԻԱԶԱՐ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Փննուած եւ խիստ ճոխացած Լարուսի ընթացքին վրայ

Գին 3 1/2 Ղրուշ

ՀԱՄԱՌՕՏ

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ա. Մ. ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

ՓՆՆՈՒԱԾ ԵՒ ՄԲԱԳՐՈՒԱԾ

ԻՆՆԵՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գին 2 Ղրուշ 1910

ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՄԱՆԿԱՆՑ

ԻՏՄԱՆԸ ԷՊՖԱԼ

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՄԱՐԿՄԱՆՈՒԹԵԱՆ

(Թրէպոս ֆոսֆորաց համար)

ԱՐՏՕՆԵԱԼ ՄԷԱՐԻՖԷՆ ԵՒ ԱԶՔ. ԿԵԴՐ. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԷՆ

Այս գիրք զոր պատրաստած է Սմրատ էֆ. Դանիթեան, կը բաղկանայ երեք մասէ։ Ա. ասն որ հրատարակուած է Աբենթէի արպարանէն, յատկացուած է թրքաբարբառ գաւառաց հայ մանուցոյն ուսուցանել հայերէնի լեզուն ասոյնմնաբար։ Ե. ՁՇԷՐՈՒԱՅՑ ԵՐԱՆԱՅԵ. անոնք որ առիթ ունեցած են դասախօսել այդ գաւառաց մէջ, քաջ գիտեն թէ քանի՞ դժուարին է ուսուցանել հայ լեզուն անոնց որ բնաւ չի գիտեր ա՛յ հապա և ա՛յ խօսել։ այս գիրքը պիտի գիւրացնէ թէ՛ ուսանողն և թէ՛ ուսուցչին գործը։ Թրքաբարբառ գաւառաց հայ վարժարանաց տեսչութեանց մանաւանդ ուշադրութիւնը կը հրաւիրուի այդ գրքին վրայ։ Գինն է Պօլսոյ համար 3 և գաւառաց համար 4 ղրուշ։ չատ գովաց գոհացուցիչ զեղջ կը լայ։ հասցէին արգիւնքը յատկացեալ է Աֆիոն Գարահիսարի ազգ. վարժարանին։ կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով։ Կ'դրանաւորեցին է Զարեհ էֆ. Թորոսեանի գրատունը Պոլիս Մաքսի կարգ թիւ 46, և Աֆիոն Գարահիսար Սահակեան վարժարանը։

Բ. և Գ. մասերը պատրաստ ըլլալով քիչ օրէն պիտի հրատարակուին։ 1871 4—9

ԿԵՆԴԱՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ի ՊԷՏՍ ԱԶԳԱՑԻՆ ԴՊՐՈՑԱՑ

ԵՐԿԱՍԻԲԵԱՑ

Հ. ՊԱՒԼՈՍ ԳԱՖՖԱՆ

Վենետիկի Մխիթարեան Վանքէն ելած սոյն բնտիր դասագիրքն, որ 415 պատկերօք զարդարեալ է, կուգայ մեծ պակաս մը լնուլ մեր վարժարանաց մէջ, Բնագատութեան դասագրքերու շարքի մը երրորդ հատորն է այս, որուն առջի երկուքն արդէն հրատարակուած են։ Գինն է 2.50 ֆրանք։ 1991 2—6

ՏՕԲԹԷՕՌ ՏԱՏՈՒՐ

ՄԱՆԱՆԳԷՏ կոյորդի, ականջի, բերթի, բերանի և վիգի ամէն տեսակ հիւանդութեանց, ՎԻՆԱՅԵԱԼ, փարիզի. Լնտրպրի և Վիննայի նշանաւոր մանեգաւ դասատուներէ, ՓՈՐՁԱՌՈՒ Եւրոպայի երեւելի հիւանդանոցներու մէջ ուսեալ ոչխատութիւնամբ, Պարարապես վերադարձած լինելով, իւր բնակութիւնն հաստատած է ի Մեծ Փոդոց Բերայի, թիւ 447 տուներ, կից Ռուսական Դեսպանատան, ուր ամէն օր կ'ընդունի իրեն դիմողներն առաւօտեան ժամ 9էն մինչև կէսօր և կէրմիներէն զատ ամէն օր ժամ 2 է մինչև 5 (ը ե.) Պոլսոյ կողմը, Պաչէ-Դարու, Հաճիյէ-ՁՇատակ, Թիւրպէնի դիմաց, թիւ 8, ուր չորեքշաբթի օրերը ձրի կը դարմանէ։ 7179

Կ. ՖԷՍԼԻԲԷՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԽԱՎԱՂՈՒԻ

ՔալաքաՁՇլար-պաՁՇ Սէֆէթ-ՁՇի խան Թ. 16

ՄԱՍՆԱՃԻՂ

Մահմուտ-փաշայի գլուխ Եարըմ խանի մեծ դրան կից թիւ 263

ԴՈՐԾԱՐԱՆ՝ ՊՐՈՒՍԱ ԿԷՁՎԷ-ԽԱՆ

Սոյն բազմամեայ վաճառատունն որ ցարդ մեծաբանակ միայն կը վաճառէր հրապարակի վրայ, մատակարարելով գլխաւորապէս Շաւկայի խանութպանները, այս անգամ որոշած է նաեւ փոքրաքանակ ի վաճառ հանել իւր ապրանքներն։

Ասի ՁՇմարիտ բարդ մ'է անուշչտ ամէն անոց որք հարսանեաց, ծնող. եղանակի, կամ ուն է առթիւ խավարի, պուռնուրի և սոյն ճիւղի վերաբերեալ ապրանաց գնման համար, Շաւկայի խանութպաններու ձեռք ինկալով թէ՛ ընդհանրապէս ապրանաց լաւ չեն գտնիր և թէ բարձր գներ կը վճարեն։

Տեսրք Կ. Ֆէսլիբէնեան և ընկերք նոյն իսկ իւրենց գործարանին արտադրութիւններն ի վաճառ հանելով, ընդամենայր այնպիսի հաճոյս գներ կը բրդուած են սահմանել որոց կարելի չէ մրցել։

Վաճառատան նշանարանն է ուղղութիւն, ապրանաց ընտրութիւն և գներու չափաւորութիւն։

1878 15—20

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ԴՊՐՈՑ

Ի

ՊԱՑՊՐԼ — ՀԱՄՈՒԶ, Կ. ՊՈԼԻՍ

Հասատատութեանս նպատակն է բաւական ընդարձակ կերպիւ ուսում տալ ուսանողաց, որ կը փափաքին դասատու կամ վաճառական լինել։

Ուստանց յատագրին մէջ կարեւոր փոփոխութիւններ եղած են։ Դպրոցի ընթացքը բաժնուած է երկու մասի, նախապատրաստական և ուսումնական։ Ն. նախապատրաստական ընթացքը ունի երկու, իսկ ուսումնականը չորս տարի։

Դպրոցս ունի կարող դասատուաց ընտիր խումբ մը։

Մասնաւոր ոյժ պիտի տրուի Հայերէն, Գաղղիերէն, Թուրքերէն և Անգլիերէն լեզուաց։

Ցաջորդ տարեշրջանը պիտի սկսի Դ. օր, Սեպտ. 4 բան Սերոպացւոց։

ՎՃԱՐՄՈՒՆՔ ԿԱՆԽԻԿ. Նախապատրաստականք կը վճարեն մէկ մէկխիտ ամիսը, բարձրագոյն կարգերու աշակերտք՝ 30 դահեկան։

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Վերապատուելի Տր. Կրին, Տընօրէն Դպրոցին, կամ առ Մեծ. Յովհաննէս Ագա Գոնամեան ի Պայպըլ—Հաուզ։

1992 3—10

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԱՂՋԿԱՆՑ

ՑԻՍԿԻԻՏԱՐ

Վարժարանս յառաջիկայ չրջանը կ'բացուի 1888, սեպտ. 2/14ին։ Դպրոցական լեզուն է Անգլիերէն։ Ուզողին կ'ուսուցուի նաև Գաղղիերէն, Հայերէն, Յունարէն, Թուրքերէն և Պուլկարերէն։ Ուսման ընթացքը կը պարունակէ գիտութեան այլ և այլ մասերը։

Աւելի և լիակատար տեղեկութեան համար պարտ է նամակ գրիլ առ Մրտ Հալլին, թիւ 3, Ամերիգան-խան, Կ. Պոլիս։

1995 3—10

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ

Ընդ հովանաւորութեամբ Աթենքեան Սենեկին

Ուսմանց տեւողութիւնն է 2 տարի։ Նախապատրաստական տարի մը սահմանուած է այն օտարազգի երիտասարդաց մասնաւորապէս որք հարկ եղած ծանօթութիւնները չունին անմիջապէս հետեւելու համար արհեստական կրթութեան երկու տարիներուն։ Արտաքին աշակերտին տարեկան թոշակն է 400 և 600 ֆրանք։ Գիշերօթիկ աշակերտին՝ 1300 և 1900 ֆրանք։ Դիմել առ Տնօրէնն, 9, Սէնթ-Վիգդուան փող

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

531

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒՍ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԻ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,243,127
ՀԱՍՈՅԹ 1887 ՏԱՐԻՈՅ 1,932,350

ՆՈՐԹՀԲԸՆ ԷՇՈՒԲԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,421,200
ՀԱՍՈՅԹ 1887 ՏԱՐԻՈՅ 946,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած ղրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար ցիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած ընդհանուր գումարներ 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 **ՄԱՐԻԹԱՅՄ** ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գումրիսիոն խանի անկի նն երկաթէ կամրջին վրայ նստող սեղեանին, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ՖՐԷՆՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ՎԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՊ

Այս կանոնաւորապես եւ բանէն Լէյլ[illegible]
և Ռիւ-նէլէ դէպ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնս
Անգլիան	2500	Ֆլամենան	3700
Անգլիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անասուրեան	2500	Ֆլամենան	3700
Ամերիկեան	2500	Իտալիան	3500
Ամերիկեան	3700	Իտալիան	5500
Գավարիան	6000	Իտալիան	5500
Գուլարիան	6000	Լեհական	2200
Գասքոնիան	800	Լիսբոնեան	2500
Սարդինեան	2000	Լոնդոն	800
Ֆուրոյ	700	Օլորթոյ	700
Էմիրէլեան	3700	Բերոնեան	3800
Ֆլամենան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆլամենան	3700	Վալենսիան	6800

Բերդեան շոգենաւը, նաւապետ Մաք Քոնքէյ ընդհանուր վաճառքով Լիվերբուլէն ստացաւ։

Ուղեւորներու համար տեղ գտնուելու

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա.

Նաւաստիաց, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյտոնա և ընկ. Լիվերբուլ
Գործակալներն։
Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն.
Զմիւրնիա, Պ. Պ. Քարլէր եղբարք
Ալէքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման և ընկ.
Մալտա, Ա. Քամիլերի.
Սիրա, Ս. Վօքոդոքուլօ Որդիք և ընկ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուրդօլ և ընկ. 1896

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱՆԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒՐԵԱՆ

Ն. ԲԱՌԷԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէյլէն և Բէյրութ դէպ. կանոնաւորապես բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաֆուում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Ամբոլն որ օգոստոս 22ին Մարսիլիայէն և օգոստոս 29 ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մինչրէպ որ պիտի մեկնի սեպտ. 3ին։

Ուղեւոր և օրտ ուղարկելու

Նաւագոյնէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹՐԻՆԻՈՒԻ ԲՐՈՍՍԻ,
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւլէթ
1606 Մոյհանէ փողոց, Թիւ 13

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լէյլէ-ալ և Մէլերէյ-ալ դէպ բանող
շոգենաւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնս
Քանաքալա	4200	Գիրիտ	3000
Ֆերա	4000	Սմիրնա	30
Օսմանիէ	4000	Կերբեր	3000
Սեսուգրի	3250	Բէյրութ	3000
Թրոյ	3250	Լաֆիս	800
Մարսալա	3250	Գիլնա	800
Մարիթիմ	3250	Սիսիլ	700

Մաքսեան շոգենաւ, նաւապետ, Օղլբրն Լիվերբուլէն ստացաւ ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՁԷՅՏՈՒ ՄՈՍ և ԸՆԿ
1591 Ֆ. Ձէյտի Սգրիդ, Լիվերբուլ

ԲԱՌԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒԹԻՒՆ

Լէյլէ-ալ, Մէլերէյ-ալ և Օրթայ դէպ կանոնաւորապես բանող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պէքթ
Նարուսա	2,500	Թոնքլոս
Աչիսարիա	2,500	Քրուիքշանք
Լաքսիա	2,500	Ուիլքոս
Մարմարիա	3,500	Մարշ
Բուլգարիա	2,800	Ֆոթքրոֆթ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամէն գիւրութիւն և հանդստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։
Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱՌԵԱ ԵՒ ԸՆԿ
1586 Գործակատ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

ՍԳՈՌԻ ՕՇԱՐԱԿ

(EMULSION SCOTT)

ՄՈՐԻ ԶԿԱՆ ԶՈՒՏ ԻՒՂ

Իբրեւ-ցիչ ոչ լաւ սորուած

Պատրաստեալ Ձեռամբ ՍԿՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք

Կարիք չունի ախորժակամ է։

Մորիս ձկան հուսիւղի բոլոր յատկութիւններն զատ, իբոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտաւութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճուզածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փոքուկ ստամոքսները կը տանին զայն,

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։ Գործակատարք են Համմէր և Հիրշէլ, Պոլիս։ 1691

La Compagnie d'Assurences La Mannheim
ET
La Compagnie de Ré-Assurances de Mannheim

Ի ՄԱՆՀԱՅՄ

ԸՆԴԴԻՄ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳԱՅ

Ամբողջ դրամագլուխ 12,500,000 ֆրանք
Պահեստի » 2,825,000 ֆրանք

Կ'ապահովագրուին դրամ, թանկագին մետաղ, արժէթուղթ, գոհարեղէն և այլ պարունակող ծրարներ, որք յանձնեալ են ամենապի թղթատարական վարչութեանց կամ փոխադրութեան ընկերութեանց։

Վերոյիշեալ ապահովագրութիւնք կը կատարուին La Mannheim Cº d'Assurances et la Cie de Ré-Assurances de Mannheim ընկերութեանց կողմէ որք ի միասին ունին 30,500,000 ֆրանք։

Կ'ապահովագրուին շոգենաւով, երկաթուղով առագաստանաւով փոխադրուած ապրանքներ։

Գիներն չատ չափաւոր են և պայմանները չատ ազատ։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել առ
Տ. ԼԸՊԻ ԵՒ ՎԻԳՈՐ ՈՐԴԻ
1132 Ընդհանուր Գործակատար է Կ. Պոլիս ոյր երես Ընկերութիւն

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ԸՆԴԴԻՄ ՀՐԴԵՀԻ

SOUTH BRITISH AND NATIONAL ՍԱՌԻՔՍ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒՍ ՆԸՏՇԸՆԼԻ.

Ստորագրեալ դրամագլուխ 4,000,000 Անգլ. ոսկի
Պահեստի » 500,000 » »
1873էն ի վեր վճրլ. կորուստք 2,500,000 » »

GLASGOW & LONDON ԿԼԱՍԿՕՈՒ ԵՒՍ ԼԸՆՏԸՆ

Դրամագլուխ 300,000 Անգլիական ոսկի

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալք ՀՈՖՄԱՆ ԵՂԲԱՐՔ ԵՒ ԸՆԿ.
(1880) Պոլիս, Սուլթան Համամ, Սայտիկ խան, Թիւ 13, 14, 15

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԻՊԻԻՏԱՐԷՍՕՓ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ դրամագլուխ 20,000,000
Գանձեալ » 10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստի 12,000,000

Արեւելից Տնօրէն. Մ. Լօժէն Բարաբօր
» վարչական գործակալ և քննիչ. Մ. Նազարէթ Եաղլճեան

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ԲՈՂԱՔԱՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼՔ

Տեղաք Պալէօղեան և Պալքճեան Զմիւռնիա. Դասպարեան և Տամատեան Ատանա. Գ. և Ս. Սեթեան Հալէպ. Բ. Շերէքիէտոն և Տերունեան Ասպիտա և Սպարթա. Սիմէօն Տէլիրմէնճի օղլու Քօնեա, եւն. եւն.

Ֆրանքօ-Հունգարական կենաց անանուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մեռուան դէմ ապահովութիւններ կ'ընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի շափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Աւելորդ կը համարինք ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զուտակաց տէր անձանց իր նուիրական պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կնանքն և իւր զուտակաց ապագան ապահովել. կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր սիրելի կինն և զուտակունքը, աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար ուստի արդէն հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան շահաւէտ պայմաններուն և վիճակահանութեան մասնաւոր տեսակներուն որ մէն մի տարի Պիւտաբէսթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեղի կունենան, մէն մի շահող թիւ 100 անգլիական ոսկի շահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։ Ամէն լեզուէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին։

Գոհութեամբ կը ծանուցանենք յարգոյ հասարակութեան թէ, ընկերութեանս 1885 յունվար 1էն մինչ 1886 տարւոյն յունվար 1ի ընդհանուր գործողութեանց հաշուեցուցակին, (ֆոնդերեալ Ասորեստ-Հունգարական կառավարութիւնէն քննչէն քննչոց նախարարութենէն) պահեստի գումարին վրայ 2 միլիոն ֆրանգի պատկառելի գումարի մը յաւելում դոյացած է, որով անցեալ տարւոյն 10 միլիոն պահեստի գումարը ներկային 12 միլիոն է։ 654

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՑԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒԹ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1888 Օգոստոս 1 Երկուշաբթի օրէն սկսեալ մինչև ցնոր տնօրինութիւն

Բաց է կիրակի օրերէն) Եւրոպական եղբէրն կամաւոր ԷՂԵՆ ընթացքոց երթեւեկութիւնք։

Ժ. Վ.	Թ.
11 30 Եղեհիմ. Մէզաբպ. Պէյիւք. Թարպ. Նէնիք. Մերկ. Բ. Հիսար	32
12 30 Եղեհիմ. Մէզարպ. Պէօյ. Թարապիա Եղեհիք. (Ուրբաթի օրերը Պեհէն. Մերկ. Պէյաճ. Բ. Հիսար Պէկէքի (Եղեհիքեցի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	19
12 35 Բ. և Ա. Գալատ Եղեհիմ. Մէզաբ. Պէյաք. Թարպ. Պէյդօղ Նէնիք. Զուպ. Գանդ. Պէյաճ. Բ. Ա. Հիսար Գանտ. Ա.Բեավ. Զէնկ. Պէյլ Սլէմաք. Գուզկ. Պէշիք. Իւսկիւտար	2
1 5 Եղեհիք. Սթէն. Մերկ. Պէյաճ. Բ. Հիսար Պէկէք (Պեկէքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) Բացի ուրբաթէ.	25
1 30 Եղեհիմ. Մէզպ. Պէց. Թար. Նէնիք. (Եղեհիքեցի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) Ուրբաթի օրերը Սթէն. Մերկ. Պէյաճ. Բ. Հիսար Պէկէք	1
2 5 Եղեհիք. Սթէն. Մերկ. Պէյաճ. Բ. Հիսար Պէկէք (Ամեն. շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) Բացի ուրբաթէ	33
3 — Եղեհիմ. Մէզպ. Պէց. Թարպ. Նէնիք. Սթէն. Մերկ. Պէյաճ. Բ. Հիսար Պէկէք Ամեն. Գուզ. Օրթ. Պէշիք	32
4 15 Եղեհիմ. Մէզպ. Պէյիւք. Թարպ. Նէնիք. Սթէն. Մերկ. Պէյաճ. Բ. Հիսար Պէկէք Ամեն. Գուզ. Օրթ. Պէշիք	18
6 — Եղեհիմ. Մէզպ. Պէց. Թարպ. Նէնիք. Սթէն. Մերկ. Պէյաճ. Բ. Հիսար Պէկէք Ամեն. Գուզ. Օրթ. Պէշիք	22
7 — Եղեհիմ. Մէզպ. Պէյիւք. Թարպ. Պէյդօղ Բաշպ. Նէնիք. Մերկ. Գանդճ. Բ. և Ա. Հիսար Գանտիլ. Ամեն. Զէնկ. Պէյլեր. Օրթաք. Գուզ. Պէշիք. Իւսկ.	25
8 15 Գալատ Եղեհիմ Մէզ. Պէց. Թար. Նէնիք. Մերկ. Բ. Հիսար Պէկէք Ամեն. Գուրբ. Օրթ. Պէշիք.	19
10 — Մէզարպ. Պէց. Թարպ. Նէնիք. Մերկ. Բ. Հիսար Ամեն. Օրթաք. Պէշ.	34
Արքունական կառամուղ ՏԷՊԵՆ ընթացք	
11 15 Եղեհք. Սթէն. Պէյաճ. Բ. Հիսար Պէկէք Ամեն. Գուրբ. Օրթ. Պէշիք.	22
11 15 Պէկէք Ամեն. Գուրբ. Օրթ. Պէշիք.	21
12 15 Պէկէք Ամեն. Գուր. Օրթ. Պէշ.	34
1 5 Ամեն. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	23
1 45 Պէկէք Ամեն. Գուրբ. Օրթաք. Պէշիք. Գապ.	34
2 40 Պէկէք Ամեն. Գուր. Օրթ. Պէշ. Գապ.	23
3 30 Ամեն. Գուր. Օրթ. Պէշ.	17
10 50 Հիսարէն ուղղակի կամուրջ	22
11 20 Պէկէքէն ուղղակի կամուրջ (Բացի ուրբաթէ)	25
Ամենայն եղբէրէն կամուրջ ՏՏԵՂ ընթացք	
11 15 Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզ. Գապ.	33
11 30 Պէյդօղ Բաշպ. Զուպ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հաղորդ.)	23
12 10 Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պեշիքթաշ	28
1 5 Պէյիւք-քարէի Թարպ. Պէյդօղ Բաշպ. Զուպ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. Վան. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ.	17
1 20 Գանտ. Վան. Զէնկ. Պէյ. Գուզկ. Պեշ	22
2 15 Ա. Գալատ Մեզարբ. Պեշիք. Թարպ. Պէյդ. Բաշպ. Զուպուգ. Գանդճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վան. Զէնկ. Պէյլեր. Գուզկ.	21
4 15 Գանտ. Վան. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ.	33
4 15 Պէյդ. Բաշպ. Զուպ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզ. Պեշիք.	28
6 15 Մերկ. Բ. Ա. Հիսար Գանտ. Ամեն. Զէնկ. Պէյլ Օրթ. Գուզկ. Պեշիք. Իւսկ.	2
9 — Պեյիւք. Թարպ. Պէյդօղ Բաշպ. Գանդճա Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Զէնկեկ. Պէյլերսէյ Գուզկ. Իւսկ.	23
9 30 Գանտիլի Զէնկէքբեց Ուղղակի կամ.	28
10 20 Գանտիլիէն ուղղակի կամուրջ	21
11 — Գուզկունճուլէն ուղղակի կամուրջ (Բացի ուրբաթէ)	28

(Բաց է կիրակի օրերէն) Կամուրջէն Եւրոպական եղբէրէ երթեւեկող ընթացքոց ժամերը

Ժ. Վ.	Թ.
12 15 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Ամեն. Պեպեք Բ. Հիսար Պէյճ. Եղեհք. Թարպ. Պեյիւք. Մէզպ. Բ. Ա. Գալատ	21
1 15 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Ամեն. Պեպեք Բ. Հիսար Մերկ. Եղեհք. Թարպ. Պեյիւք. Եղեհիմ.	32
2 30 Գալատ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պեյլեր. Զէնկեկ. Ամեն. Գանտիլ. Ա. և Բ. Հիսար Գանդճ. Մերկ. Եղեհք. Բաշպ. Պեյդ. Թարպ. Պեց. Մեզ. Եղեհմեանցք	25
2 45 Պէշիք. Օրթ. Ամեն. Բ. Հիսար Մերկ. Եղեհք. Թարպ. Պեյաք. Մեզ. Եղեհիմ.	18
4 — Պէշիք. Օրթ. Գուր. Ամեն. Պեպեք Բ. Հիսար Պէյճ. Եղեհք. Թարպ. Պեյաք. Եղեհիմ.	22
5 40 Գալատ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուշ. Ամեն. Պեպեք. Բ. Հիսար Մերկ. Սթէն. Եղեհք. Պեյդ. Թարպ. Պեց. Մեզբ. Եղեհիմ. և Գալատաներ	19
7 — Պեշիք. Իւսկ. Գուզկ. Օրթ. Պեյլեր. Զէնկ. Ամեն. Գանտ. Ա. և Բ. Հիսար Մերկեան Եղեհք. Թարպ. Պեշիք.	23
8 30 Պեշիք. Օրթ. Ամեն. Պեպ. Բ. Հիսար Մերկ. Եղեհք. Թարպ. Մեզբ. Պեց.	34
10 — Եղեհք. Թարպ. Պեյաք. Մեզպ. Եղեհիմ. (Ուրբաթի օրերը 9 45ին)	18
10 30 Բ. Հիսար Պեյճ. Մերկ. Սթէն. Եղեհքեց, Թարապիա, Պեօրի. Մեզարբ. Եղեհիմ. (Ուրբաթի օրերը Օրթագիւղ)	17
11 10 Եղեհք. Թարպ. Պեց. Մեզպ. Եղեհիմ. (Ուրբաթի օրերը Ամեն.	19
11 35 Պեպեք Բ. Հիսար Մերկ. Սթէն. Եղեհք. (Ուրբաթի օրերը Պեշիքթաշ	22
Կամուրջէն Ասիական երթեւեկող ընթացքոց ժամերը	
12 40 Ուղղակի Ամենայուգիւղ	23
1 15 Ուղղակի Պեպեք	34
2 5 Ուղղակի Պեպեք	23
3 5 Ուղղակի Ամեն.	17
9 55 Պեշիք. Օրթ. Գուրուշ. Ամեն. Պեպ. Բ. Հիսար (Վ. ոսփոր երեկոյ շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	22
10 35 Պեշիք. Օրթ. Գուր. Ամեն. Պեպեք (Բացի ուրբաթէ)	25

Ժ. Վ.	Թ.
11 10 Գապ. Պեշիք. Օրթ. Գուր. Ամեն. Պեպեք Բ. Հիսար Պեյճ.	21
11 40 Պեշիք. Օրթ. Գուրուշ. Ամեն. Պեպեք (Բացի ուրբաթէ)	28
12 — Պեշիք. Օրթ. Գուր. Ամեն.	28
Կամուրջէն Ասիական Եղբէրէ երթեւեկող ընթացքոց ժամերը	
12 30 Իւսկ. Գուզկ. Պեյլ. Զէնկ. Վանիք. Ա. Հիսար Գանդ. Զուպ. Բաշպ. Պեյդօղ Եղեհք. (Բացի ուրբաթէ)	33
12 45 Ուղղակի Գանտիլի	28
2 35 Իւսկ. Գուզկ. Պեյլ. Զէնկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանդ. Զուպուգ. Բ. պահեստ Պեյդ.	28
3 40 Ուղղակի Գանտիլի	28
4 30 Իւսկ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթաք. Պեյլ. Զէնկ. Ամեն. Գանտ. Ա. և Բ. Հիսար Գանդ. Մերկ.	2
8 35 Իւսկ. Գուզկ. Պեյլ. Զէնկ. Վանիք. Գանտիլի	28
9 — Գանտ. Ա. և Բ. Հիսար Գանդ. Մերկ. Զուպ. Բաշպ. Պեյդօղ Եղեհք. Թարպ. Պեցիքբ. Պեշիք. Եղեհիմ.	2
9 25 Պեշիքթաշ, Գուզկունճա. Պեյլեր. Զէնկեկ. Վան. Գանտ. Պեշիք (Ուրբաթի օրերը Իւսկ. Գանտ. շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի)	33
11 20 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանդճ. Զուպ. Բաշպ. Պեյդօղ	23
11 45 Գապ. Գուզ. Պեյլ. Զէնկ. Վանիք.	34

Ամեն ուրբաթ առաւօտ ժամ 4 30ին կամ. Բ. Զէնկ շոգենաւ մ'եղեալով Իւսկ. Գուզկ. Պեյլ. Զէնկ. Վանիքէն Գանտ. Ա. Հիսար Գանդճա Զուպուգը Բաշպ. Պեյդօղ Թարպ. Պեցիք. Մեզպ. պիտի երթայ, և երեկոյին ժամ 10 45ին Մեզարպարունեն եղեալով մեր ամենայն նաւամատոյցները հանդիպելով կամուրջ պիտի իջնէ։

Ամեն ուրբաթ երեկոյ ժամ 11ին Եղեհմեանցէն շոգենաւ մ'եղեալով Մեզ. Պեց. Թարպ. Եղեհք. Մերկ. Բ. Հիսար Ամեն. Պեշիք հանդիպելով կամուրջ պիտի իջնէ։

ԻՒՍԿԻՒԴԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիւտար
11 30	5 45 Պէշիք	11 45	6 20 Պէշիք
12 —	6 20	12 15	7 5
12 30	7 5 Պէշիք	12 45 Պէշիք	8 15 Պէշիք
1 — Պէշիք	7 30 Վ. ոսփ.	1 15	9 —
1 30	8 15 Պէշիք	1 50	9 40
2 —	9 —	2 15	10 10 Պէշիք
2 30 Պէշիք	9 30	2 50 Պէշիք	10 30 Ֆերպ.
3 —	10 — Ֆերպ.	3 30	10 40 Գպ.
3 10 Վ. ոսփոր	10 10 Պէշիք	3 45 Ֆերպօթ	11 —
3 15 Ֆերպօթ	10 40	4 —	11 25 Ֆերպ.
3 40	11 — Գուզկ.	4 40 Պէշիք	11 20
4 15 Պէշիք	11 15 Ֆերպ.	5 15 Ֆերպօթ	11 45
4 30 Ֆերպօթ	11 25	5 30	11 50 Գպ*
4 50 Վ. ոսփոր	11 40		12 5
5 15	12 5		

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիւտար
11 45	6 20	12 5	7 5
12 30	7 5 Պէշիք	12 45 Պէշիք	8 15 Պէշիք
1 15 Պէշիք	7 30 Վ. ոսփ.	1 30	9 —
2 —	8 15 Պէշիք	2 —	9 40
2 35 Պէշիք	9 —	2 30 Պէշիք	10 10 Պէշիք
3 5	9 30	3 15	10 30 Ֆերպ.
3 10 Վ. ոսփոր	10 — Ֆերպ.	3 45 Ֆերպօթ	10 40
3 15 Ֆերպօթ	10 10 Պէշիք	4 —	11 20
4 15 Պէշիք	10 45	4 50 Պէշիք	11 25 Ֆերպ.
4 30 Ֆերպօթ	11 10	5 15 Ֆերպօթ	11 40
4 50 Վ. ոսփոր	11 15 Ֆերպ.	5 35	12 5
5 15	11 40	6 15 Պէշիք	
5 45 Պէշիք	12 5		

* Այս երթեւեկութիւնն Հրէից ծոներուն, և շաբաթի օրերը Գուզկ. չպիտի հանդիպի։
» Այս երթ. կիրակի օրերը ժամ 4 40ին։

Դար. —Օգը ժիգապատ եղած տաքն, շոգենաւը իջնից գտնուած տեղը պիտի ճան.

ՀԱՐԻՄ ԻՍԿԷԼԼՍՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ ԻՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

1 50 Հարեմէն Պալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 15 » »
10 30 » » (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 15 » » (Կիրակի օրը ժ. 10 45ին)
1 30 Կամուրջէն Հարեմ Պալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
3 45 Կամուրջէն Հարեմ ոսոտի Պալաճագ
10 10 Կամուրջէն Հարեմ ոսոտի Պալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 — Կամուրջէն Հարեմ ոսոտի Պալաճագ (Կիրակի օրերը ժամ. 10 30ին)։

ԻՍԿԻՒԴԱՐ ՄԻՐԲԼՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ

ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՎԱՐՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒԹ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իսկիւտարէն Գապաթաշ Մեքքէճի
4 30 Իսկիւտարէն Մեքքէճի
10 — Իսկիւտարէն Մեքքէճի
11 15 » Գապաթաշ
3 45 Մեքքէճէն Իսկիւտար
5 15 Մեքքէճէն Գապաթաշ Իսկիւտար
10 30 Մեքքէճէն Իսկիւտար
11 25 Գապաթաշէն Իսկիւտար

L'EQUITABLE

ԷՔԻԹԱՊԼԸ, ապահովագրական ընկ. ընդդէմ հրդեհի

կեդրոնատեղի՝ 5, Իրէդրի փողոց, Բարիզ

Այս ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի կ'ապահովագրէ կարասիներ, անշարժ կալուածներ, ապրանքներ մաքսատան կամ մեքերանոցի մէջ, չահաւէտ պայմաններով։
Դիմել առ ՀԵՏՐՈՍ ԱՄՊԱՐՃԵԱՆ
Ընդհանուր գործակալ ընկերութեան
21—26 1830 40, Թաշ խան, Պահչէ-Գապու, Պոլիս

ԳԱՐԵԶՈՒՐ ՏԱԿԱՌՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

ՍԳԻՒՆՖԻԼԻՏ (ՊՐՈՒՍ)

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՐԻՆԻՆԿՀԱՒԶ ԵՂԲԱՐՑ

ԱՄԵՆԷՆ ԸՆՏԻՐ ՏԵՍԱԿ ՄԻՇՏ ԹԱՐՄ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԵՂԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Մ. ՄՈՐԻՋԻՕ ՖՐԱՆՔԼ

Վոյվոտա, Վիկ պլիս խան, Ղալաթիա, Եէսկի խանի քով

ՍԳԻՆՖԻԼԻՏի գործարանն, որ կը գտնուի ԿՐԱՔ քաղաքին մէջ (Իտալիա), առաջնակարգ հաստատութիւն մ'է 1832ին հիմնեալ, և Աւստրահունգարիոյ միւս գարեջրի գործարանաց արտադրման մէջ առաջին տեղը կը բռնէ։
Սգինֆիլտի գործարանն 1887ին արտադրած է 45,000 հարիւրալիտր։ 1713

ՏՕՔԹՕՐ Ա.ՅԷՐԻ

ԶԷՐՐԻ ՓԷՔԹՈՐԱՆ

Տոքթոր Ա.յէրի Զէրրի փէքթորալը բաղկացող նիւթերը թէ յԱմերիկա եւ թէ Պոլիս հրատարակուած են, ուստոր կրնայ մեր մաղազէն գեղագիրը ստանալ։ Թիւիներն իսկ կը յանձնարարեն այս գեղը հիւանդներու։ Դպական գեղ ու դարման է հարբուխի, հազի եւ կոկորդի ու կուրծքի հիւանդութեանց։ Բաղումք վտանգաւոր հիւանդութենէ ապատած են սորա միջոցաւ։ Նոր սկսած թոքախտը կը բուժէ եւ յառաջացեալ թոքախտ ունեցողներու նեղութիւնն ամենայնիւ կը մեղմացնէ։ Դեղավաճառք կը ծախեն։ Ա.յէրի Զէրրի փէքթորալը հարցունելու է։ Կեդրոնատեղիք Մինասեան եւ ընկերաց Ամերիկեան վաճառատունն որ ի Ղալաթիա։

Մինասեան եւ ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ կը ծախուին Ամերիկայէն նոր եկած ոսկեզօծ իրեր, որք գրեթէ ոսկոյ նման տեւողական են ու դիմացկուն, ինչպէս են թանցի ու կուրծքի կոճակներ, ժամացոյցի շղթայք կանանց եւ արանց համար, պրոշներ, մանեակներ, օղեր և այլն, եկած է նաև նորելուկ քարուղի լամբաներ 60 եւ 80 մրագ